

12

Kutsuntakampanja onnistui mainiosti

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITON jokasyksyinen kutsuntakampanja toteutui taas onnistuneesti syksyllä 2002. Noin 10 000:lle kampanjaa varten painetulle lennäkille löytyi vapaaehtoisia jakajia aikaisempien vuosien tapaan noin neljäläkymmenellä paikkakunnalla, joukossa useimmat suurimmista kaupungeista. Lämmin kiitos kaikille kampanjaan osallistuneille! Syyskuussa jatketaan...

Kutsuntakampanjan tarkoitus on informoida kutsuntoihin meneviä armeijan käymisen vaihtoehtoja – virallinen tiedottaminen aseistakieltäytymisestä kun on edelleen erittäin puutteellista. Kutsuntakampanja toteutetaan jakamalla kutsuntoihin saapuville tosiasiatietoa siviilipalveluksesta ja totaalkieltäytymisestä sisältäviä lentolehtisiä.

Parin viime vuoden aikana AKL on tarjonnut kampanjaan osallistuville lennäkien lisäksi myös kirjalliset ohjeet siitä, missä lennäkettä saa jakaa ilman että viranomaisilla on oikeutta puuttua asiaan. Useimmiten lennäkienjako on sujunut ongelmitta, mutta toisenlaisiakin kokemuksia kertyy lähes vuosittain.

Toisenlainen kokemus - sivu 4

12

21-vuotias judoka vankeuteen totaalkieltäytymisestä

JOTKUT MIELTÄVÄT aseistakieltäytyjät ehkä lyysharteisiksi kasvissyöjä-pilvenpolttajahörhöiksi, jotka mieluummin laiskottelevat sätkä huussa kuin opiskelevat tai käyvät töissä. Todellisuus on jotain muuta: useimmat totaalkieltäytyjät ovat tiedostavia ajattelijoita. Olen 21-vuotias aseistakieltäytyjä, joka ei sovi edelliseen kuvaukseen: olen kansallisen tason judon harrastaja, pyörälähetä ja yliopisto-opiskelija, pääaineenani tietoisuuden ja tiedonkäsittelyn luonnetta selvittävä kognitiotiede.

Epäileväinen saattaisi nähdä ristiriidan kamppailulajiharrastukseni ja totaalkieltäytymiseni välillä. Sellaista ei kuitenkaan ole. Pidän kyllä taistelemisesta mutta en ihmisten vahingoittamisesta. Judo-ottelut ovat lähinnä testi itselle: Riittävätkö voimat, notkeus, taistelutahto ja tekniikoiden osaaaminen ottelun voittamiseen.

Jatkuu sivulla 7

12

Sivarikulttuuri kukkii Lapinjärvellä

Siviilipalveluksen suorittavat joka vuosi kymmenet muusikot, kuvataiteilijat, näyttelijät ja kirjoittajat. Sen luusi jo näkyvän Lapinjärven koulutuskeskuksessa, jossa suurin osa näistä miehistä viettää ensimmäisen palveluskuukautensa. Ja kyllä se näkykin! Siviilipalvelusmiehet ovat vuosien varrella jättäneet jälkeensä aimo annoksen todisteita elävästä sivarikulttuurista.

Ensimmäisenä keskuksessa vierailijan silmiin osuvat seiniä kirjoittavat maalaukset, piirroksot ja valokuvat. "Kuvataidekokoelmassamme on sivareiden tekemien teosten lisäksi Sjökuullassa (koulutuskeskuksessa) asuneiden ja työskennelleiden taiteilijoiden töitä", selostaa keskuksen johtaja Eero Soinio. Soinion laskujen mukaan taideteoksia on yhteensä noin sata. Koulutusvastaava Staffan Malmströmin mukaan tauluja on kaikissa keskuksen rakennuksissa.

Taiteiluun siviilipalvelusmiehiä kannustaa kuntoisuusloma, joka on luvassa kokoelmaan hyväksytystä teoksesta. Kaikkea ei soinion mukaan automaatti-

sesti hyväksytä: "Mustavalkopiirroksia ja valokuvia on jo liikaakin." Tauluja seinille ripustamalla keskus pyrkii lisäämään siviilipalvelusmiesten viihtyvyyttä.

Kaikki sivareiden ideat eivät ole mahtuneet kehysten sisään. "Myös installaatioita on ehdotettu ja muutama tilapäinen tehtykin", Soinio muistelee. Lisäksi keskukselta löytyy muutama iso seinägraffiti. Siviilipalvelusmiehet ovat Soinion mukaan näkyneet kuvataiteen saralla myös keskuksen ulkopuolella. "Tunnetuimpia sivaritaiteilijoita on Törrönen, jonka näyttelyitä on ollut Kiasmassakin."

Verkkolehdistä tunnelmia koulutusjaksoilta

Siviilipalvelusmiesten kädenjälki näkyy myös koulutuskeskuksen internetsivulla. Sieltä löytyy parikymmentä sivareiden toimittamaa verkkolehteä. Malmströmin mukaan suurin osa julkaisuista tehdään nykyisin nettiin, eikä paperiversioita enää juurikaan paineta.

Yksi julkaisuista on turhaan koreilematta nimeltään Sivarilehti. Muiden nimeämisessä mielikuvituksella on ollut enemmän käyttöä. Yhteiskunnallinen alemmuuskompleksi – tai sen ironisointi – tuntuu olevan siviilipalvelusmiesten mielissä niin vahvasti, että Maanpelturi on päätenyt peräti kahden julkaisun nimeksi. Hieman positiivisemmasta lähtökohdasta on nimetty Isänmaan toivot ja Sivariurhot. Peace Makers viitanee tässä yhteydessä USA:n ydinasearsenaalin jättäytymisen sijasta aseistakieltäytyjiin. 32 päivää on saanut nimensä koulutusjakson pituudesta, Muistelmia kuolleesta talosta taas ehkä paikasta, jossa koulutus toteutetaan. Kiljuhanhen ristinnässä lienee suuntaa antanut paikallinen ravintola, Kanuunaan kipinä taas lienee tullut siellä vietettyä iltaa seuranneesta olotilasta. Edesmennyt tamperelainen huumorilehti on saanut Pahkasivarista oivan jatkajan työilleen.

Suosikkiaiheita julkaisuissa ovat siviilipalveluksen epäkohdat, pasifismi ja laajemmat aatteelliset kysymykset sekä koulutusjaksolla heränneet ajatukset, viihdettä ja huumoria tietenkään unohtamatta.

Jatkuu sivulla 5

12

Piknik joukotuhoaseita vastaan

IMC BELGIA/RED KITTEN

LOKAKUUN ALUSSA Suomesta matkusti Belgiaan noin neljänkymmenen rauhanaktivistin joukko ottakseen osaa kansalaistottelemattomuuteen Kleine Brogelin lentotukikohdassa 5. lokakuu-

ta. Bomspotting-tapahtumaan osallistui ydinaseiden vastustajia paitsi Belgiasta ja Suomesta myös useista muista Euroopan maista. Kaikkiaan osallistujia oli arviolta pari tuhatta, joista enemmistö myös yritti tunkeutua sotilasukikohdan sisäpuolelle. Poliisi laski pidättäneensä 1117 mielenosoittajaa.

Kleine Brogel on yksi kahdeksasta tunnetusta eurooppalaisesta sotilastukikohdasta, joihin on sijoitettu yhdysvaltalaisia B61 ydinpommeja. Järjestyksessä neljännessä Bomspotting-tapahtumassa protestoitiin jälleen näitä ydinaseita vastaan. Tarkoituksena oli viedä Belgian ydinasekysymys tuomioistuimen käsittelyyn väkivallattoman kansalaistottelemattomuuden keinoin ja painottaa Belgian hallitusta aktiivisiin toimiin ydinaseiden poistamiseksi.

Tapahtuman toteutuksessa pyrittiin kaikki keinoin välttämään väkivaltaa ja siinä myös onnistuttiin. Kansalaistottelemattomuuden muoto oli yksinkertainen ja äärimmäisen pasifistinen:

tukikohdan sisäpuolelle päästyään mielenosoittajat asettuivat piknikille. Näin saavutettiin kolme tavoitetta: 1) aiheutettiin häiriötä tukikohdan normaalille toiminnalle, johon kuuluu mm. laitton ydinaseella uhkaaminen 2) rikottiin Belgian lakia tavalla, jolla on mahdollista joutua oikeudenkäyntiin ja siten saattaa kansainvälisen lain ydinaseita koskevat säädökset belgialaisen tuomioistuimen tulkittavaksi 3) tuotiin selvästi esille oman toiminnan väkivallattomuus ja näin ehkäistiin väkivaltaan virkavallan puolella. Kaikki kansalaistottelemattomuuteen osallistujat olivat osallistuneet myös väkivallattomuuskoulutukseen ennen tapahtumaa. Ennen tapahtumaa oltiin myös sovittu ettei pidätystä vastusteta eikä yritetä juosta pakoon. Piknikteemaa oli Bomspottingissa jo edellisenä vuonna käyttänyt suomalainen Antimilitaristinen oliiviseura.

Jatkuu sivulla 10

Sivari & Totaali -lehti on Aseistakieltäytyjäliitto ry:n neljästi vuodessa julkaisema antimilitaristinen kulttuurilehti.

ISSN 1235-4406

Tilaukset 13 euroa/vuosi.
Tili LEONIA 800017-750541.
Lehden tilaus sisältyy Aseistakieltäytyjäliiton jäsenmaksuun.

Toimitus: Simo Hellsten (päätoimittaja), Sampsa Oinaala (toimittuss sihteeri), Kaj Raninen, Hans Hellén, Jyrki Lappalainen

Painopaikka: Pyhäjokiseudun kirjapaino SLP oy, Oulainen

Kaikki kiinnostuneet voivat lähettää materiaalia julkaisuumme. Sivari&Totaali ei pysty maksamaan tekijöille palkkioita. Seuraavan numeron deadline on 14. maaliskuuta 2002.

Toimitustyön kannalta olisi helpointa, jos juttusi saapuisivat meille levykkeellä tai sähköpostina, mutta otamme toki vastaan myöskin käsin kirjoitettuja hengentuoksia. Kuvitusta voi lähettää paperilla tai kuvatiedostoina disketillä tai sähköpostilla liitetiedostona.

Me toimituksessa katsomme oikeudeksemme päättää julkaisutavista jutuista ja tarvittaessa lyhentää niitä sekä korjata kielioppiy-m. virheitä.

Lehdessä esitetyt artikkelit eivät välttämättä vastaa kaikkien kirjoittajien tai toimituskunnan näkemyksiä. Kukin seisoo omien artikkeliansa takana.

Sivari & Totaali on Aikakauslehtien liitto ry:n sekä kulttuuri-, mieheliipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsen.

Sivari&Totaali/
Aseistakieltäytyjäliitto ry
Rauhanasema
Veturitori 3
00520 Helsinki

a kl@aseistakieltaytyjaliitto.fi
www.aseistakieltaytyjaliitto.fi/st-lehti

Uusi aamu koittaa vuonna 2004

Ettinen vakaumus, resurssien tuhlaus, siviilipalveluksen ongelmat, esineellistävä ihmiskuva, armeijan levittämä idiotismi... Nämä kaikki ovat totaalkieltäytymiselle usein käytettyjä perusteluja ja mm. näihin syihin vedoten ollaan Suomessa toteuttamassa vuonna 2004 joukkomittainen totaalkieltäytyminen.

Kyseessä on Uusi-aamu kampanjaksi nimetty reipas ja voimaisa projekti suomalaisen asevelvollisuusjärjestelmän muuttamiseksi ja uuden konfliktien ratkaisuun tarkoitettujen filosofian synnyttämiseksi. Lyhyenaikavälin tavoitteisiimme kuuluu valikoivaan asevelvollisuuteen siirtyminen ja totaalkieltäytymisen dekriminointi.

Yhtenä keinona päämääränämme tavoittamiseksi olemme toteuttamassa siis laajaa ja samanaikaista, koko Suomen kattavaa, joukkomittaista totaalkieltäytymistä vuonna 2004. Väkeä on jo nyt saatu kasaan kahmalo kaupalla, mutta jotta painoarvomme olisi mahdollisimman suuri, tarvitsemme kaikki halukkaat mukaan. Mahdollisesti juuri sinut. Totaalkieltäytymisen lisäksi kampanjaan kuuluu paljon muutakin toimintaa aina adresseista mielenosoituksiin asti.

Tarkoituksemme ei siis toki ole vain herättää keskustelua tempauksellamme, vaan saada suomalaisen asevelvollisuusjärjestelmän tilanteelle myös lisää kansainvälistä julkisuutta ja todellista painetta tilanteen korjaamiseen. Tämä ei nykyisellään ole mahdollista ilman laajaa totaalkieltäytymiskampanjaa.

Tule mukaan...

Mikäli olet itse asevelvollisuutesi suoritustapaa harkitsemassa tai tunnet tätä asiaa puntaroivia ihmisiä, pane heidät

ja itsesi miettimään asiaa uudestaan. Uudessa aamussa on jo mukana paljon hyvin erilaista väkeä, eikä joukossamme kukaan joudu olemaan yksin päätöksensä ja sen seurausten kanssa.

Kaikki meistä varmasti myös tietävät mitä haluttuun muutokseen, suomalaisen asevelvollisuusjärjestelmän "remontointiin", vaaditaan. Riittävän monen on vain tehtävä sama päätös ja kieltäydyttävä samanaikaisesti koko asevelvollisuuden suorittamisesta. Tarpeeksi laaja kansa-

laisten taholta syntyvä tottelemattomuus lakia kohtaan luo tarvittavan pakkotilan nykyisen lainsäädännön muuttamiselle. Kysymys kuuluukin: Mikä on kantasi rauhaan?

Vaikka olisitkin jo asevelvollisuutesi ehtinyt jossain muodossa suorittaa, voi sinulla silti olla paljon annettavaa Uusi-aamu kampanjalle. Väkeä tarvitaan kaikkeen siihen mihin kansalaistoiminnassa yleensäkin: jakamaan flakkuja, laatimaan tiedotteita, kehittämään itse kampanjaa jne.

UUSI-AAMU KAMPANJAN VÄKI

Lisätietoa kampanjasta saat Jehki Härköselältä 050-3552 017, Jouni Westlingiltä 050-3712 547 ja netistä osoitteesta www.uusiaamu.cjb.net.

SIMO HELLENEN (M)

SYL otti kantaan sivarien asumiseen

Siviilipalvelusta suorittavien asumiskustannukset valtion budjettiin

KUTSUNNAT OVAT KÄYNNISSÄ koko maassa marraskuun loppuun saakka. Suomen ylioppilaskuntien liitto kiinnittää huomiota siviilipalvelua suorittavien yhdenvertaiseen kohteluun varusmiespalvelusta suorittavien kanssa. Siviilipalvelusmiesten lakisääteisten oikeuksien toteutumista käytännössä on parannettava.

Siviilipalvelusmiehen ylläpito palvelusaikana määräytyy samojen perusteiden mukaisesti kuin varusmiehillä. Siviilipalvelusmiehellä on siten palveluksensa aikana

oikeus ilmaiseen majoitukseen, ruokailuun ja terveydenhoitoon (siviilipalveluslaki, 1723/1991 ja siviilipalvelusasetus, 1725/1991). Näiden järjestäminen ja kustantaminen on tällä hetkellä palveluspaikkojen tehtävä. Monet palveluspaikoista kuitenkin laiminlyövät tai kiertävät velvoitteitaan erityisesti majoituksen osalta.

Koska siviilipalvelusmiehet ovat suorittamassa valtion heille asevelvollisuusjärjestelmän osana määräämää velvollisuutta, tulisi valtion myös vastata heidän ylläpidostaan

palveluksen aikana. Muutos lisäisi varus- ja siviilipalvelusmiesten yhdenvertaisuutta ja todennäköisesti lisäisi palveluspaikkojen määrää. Suomen ylioppilaskuntien liitto kannattaa Työministeriön alkuperäistä esitystä, jonka mukaan siviilipalvelusta suorittavien asumiskustannukset 250 euroon asti sisällytettäisiin valtion talousarvioon.

SUOMEN YLIOPPILASKUNTIEN LIITTO

ELINA MOISIO RISTO LÄHTENMÄKI
PUHEENJOHTAJA PÄÄSIHTEERI

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY

AKL ON VUONNA 1974 PERUSTETTU nuorten rauhanjärjestö. Sillä on kaksi roolia: toisaalta se toimii aseistakieltäytyjien etujärjestönä, toisaalta se on kaikille avoin militarismin vastainen järjestö. Sen jäseneksi voivat liittyä ja siinä toimia kaikki iästä tai sukupuolesta riippumatta.

AKL ei usko aseisiin perustuvaan turvallisuuteen. On väärä lähtökohta, että eri valtioiden ja niissä asuvien ihmisten intressit ovat vastakkaiset, että turvallisuus on turvallisuutta toisia valtioita, toisia ihmisiä vastaan. Toisten ihmisten

tappaminen tai siihen valmistautuminen ei luo suojaa todellisia uhkia kuten ympäristöongelmia tai köyhyyttä vastaan. Pikemminkin sota ja asevarustelu pahentavat näitä ongelmia tuhlaamalla niiden ratkaisemiseen kipeästi tarvittavia taloudellisia ja inhimillisiä voimavaroja. Ihmiskunta voi ratkaista olemassaoloaan ja kotiplaneettaansa uhkaavat vaarat vain toimimalla yhdessä.

Aseisiin perustuvan turvallisuuden sijasta AKL haluaa omalta pieneltä osaltaan olla rakentamassa

maailmaa, jossa vallitsee todellinen turvallisuus. Turvallisuus, joka ei perustu aseisiin, vaan siihen, ettei kukaan enää tarvitse aseita. AKL:n toiminnan pohjana on kansainvälinen sodanvastustajien julistus: "Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minkäänlaista sotaa ja työskennellä sotien kaikkien syiden poistamiseksi". AKL näkee sotien syinä ihmisten välisen epätasa-arvon ja todellisten vaikutusmahdollisuuksien puutteen. Toisin sanoen se näkee sotien syynä rakenteellisen väkivallan,

joka puolestaan luo väkivaltaisia rakenteita - armeijoita. Paitsi että armeijat ovat tulosta rakenteellisesta väkivallasta, ne myös ylläpitävät sitä. Sen takia pidämmekin aseistakieltäytymistä ja antimilitarista toimintaa tärkeänä osana taistelussa oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Aseistakieltäytyjäliitto toimii siviilipalveluksen kehittämiseksi niin, että aseistakieltäytymisestä tulee varteenotettava vaihtoehto yhä useammalle asevelvolliselle, ja tukee totaalkieltäytymistä.

12 Tulevaa toimintaa

29.3. Liittokokous, klo 14, Rauhansasema

- The Really Big Blockade - <http://www.aseistakieltäytyjaliitto.fi/rbb>

5.-6.4. The really Big Blockade -koulutustapahtuma, Rauhansasema

15.4. Bussi Skotlanttiin lähtee alkuaikoina Helsingistä

22.4. *The really Big Blockade*, Faslane, Skotlanti

27.4. Bussi Skotlannista palaa aamulla

15.5. Kansainvälinen aseistakieltäytyjien päivä. Teemana Israelin aseistakieltäytyjät. Infotelan pitoa Helsingissä, bilemuotoista oleskelua Rauhansasemalla

17.-18.5. Maailma kylässä festivaali, Kaisaniemen puisto, Helsinki

24.5. AKL-Jyväskylän puistokonsertti

4.6. Suunnitteilla oleva siviilipalvelusmiesten toimintapäivä, Puolustusvoimain lippujuhlan päivä

TAITOSSA TAPAHTUNEEN VIRHEEN takia alla olevasta S&T:n numerossa 3/02 ilmestyneestä jutusta osa jäi julkaisematta. Tässä juttu kokonaisuudessaan.

"Siviilipalvelus rauhanpalveluksi"

"Siviilipalvelukseen on sisällytettävä koulutusjakso, joka sisältää rauhantutkimuslaitosten ja rauhanjärjestöjen antamaa koulutusta." Näin vaati Aseistakieltäytyjäliiton edeltäjä, Siviilipalvelusmiesliitto, 24.9.1980 Työvoimaministeriön siviilipalvelua tutkivan työryhmän jäsenille lähettämässään kirjeessä. Tuolloin siviilipalvelusmiehet sijoitettiin vuoden mittaiseen työpalveluun ilman minkäänlaista koulutusta. Tarkempia vaatimuksia esiteltiin otsikolla "Siviilipalvelus rauhanpalveluksi" Sivari-lehden numerossa 2/81: "Liiton mielestä ainakin rauhankasvatusta, väkivallatonta toimintaa, rauhanliikkeen toimintamuotoja, rauhantutkimusta, kansainvälisyyskasvatusta ja rauhanpolitiikkaa tulisi (koulutusjaksolla) käsitellä."

Vaatimukset koulutusjaksosta muuttuivat todeksi vuonna -87 voimaanastuneen uuden siviilipalveluslain myötä. Palveluksen alkuun lisättiin peräti kahden kuukauden mittainen koulutus, josta vastasivat kansanopistot eri puolilla maata. Nykyisen siviilipalveluslain myötä vuonna -92 koulutusjakso lyheni kuukauteen ja koulutuskeskusten määrä hupeni kolmeen. Muutamaa vuotta myöhemmin koulutus keskitettiin yhdelle siviilipalveluskeskukselle, jonne kutsutaan palveluksen alussa lähes kaikki siviilipalvelusmiehet.

Koulutukselle on vuosien saatossa muotoutunut kaksi ulottuvuutta. Koulutusjaksolla siviilipalvelusmiehet saavat palveluksen suorittamisen kannalta tarpeelliset tiedot oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Lisäksi koulutukseen kuuluu yleissivistäviä luentoja, joiden aihepiiriin mahtuu otkoita ympäristönsuojelusta poliisin toimintaan. Nykyisin siviilipalveluskoulutus on sinänsä laadukasta, mutta sitä vaivaa jonkinasteinen linjakkuuden puute.

Vokt-ohjelman käynnistäminen on ensimmäinen kerta, kun viranomaiset ryhtyvät kehittämään siviilipalveluksen sisältöä. Tuhansien siviilipalvelukseen hakeutuvien nuorten joukko on melkoinen resurssi, joten on ihmeellistä, ettei sen nykyistä parempaan hyödyntämiseen ole innostettu jo aiemmin. Onnistuessaan Vokt-ohjelma voi myös parantaa siviilipalvelusmiesten motivaatiota lisätesään palveluksen mielekkyyttä.

Siviilipalveluskoulutuksessa käsitellään jo rauhanliikettä, kansainvälisyyttä ja ihmisoikeuksia. Kun tähän lisätään ensi vuonna väkivallaton toiminta, ollaan lähempänä 80-luvun alun vaatimuksia kuin koskaan aiemmin.

SAMPSPA OINAALA

Sampsa.oinaala@aseistakieltäytyjaliitto.fi

Oikaisu

KAJ RANISEN KIRJOITUKSEEN kansalaispalveluksesta (S&T 3/2002) oli päässyt tulemaan virhe koskien Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden (ViNO) kantaa kansalaispalvelukseen. Tekstissä esitettiin, että ViNO olisi esittänyt Vihreän Liiton puoluekokouksessa pakollisen kansalaispalveluksen ottamista osaksi hallitusohjelmaa.

Kokouksessa tehdyn kansalaispalvelusaloitteen takana oli joukko (nuoria) kokousedustajia sekä ViNO. Esityksessä ei kuitenkaan otettu kantaa kansalaispalveluksen pakollisuuteen.

Vihreät nuoret ja opiskelijat kannattavat järjestönä vapaaehtoista kansalaispalvelusta yhtenä armeijan keventämisen vaihtoehtona. Lopullisena pyrkimyksenä tulee olla armeijan lakkauttaminen.

ViNON PUOLESTA,
HK SAASTAMOINEN

Keskustelu kansalaispalvelusta jatkuu

KAJ RANINEN POHDISKELI Sivarissa & Totaalissa (3/2002) esitystä kaikille yhtäläisestä kansalaispalveluksesta, jonka voisi suorittaa asevoimissa tai nykyistä siviilipalvelusta muistuttavassa työssä. Hän esitti myös joukon kysymyksiä. Yritämme vastata joihinkin niistä.

Mihin kansalaispalvelusta tarvitaan? Kansalaispalveluksella on samoja funktioita kuin nykyisillä ase- ja siviilipalveluksella: maanpuolustus, koulutus, sosiaalistaminen ja yhteiskunnalle tärkeän työn tekeminen. Siitä puuttuu kuitenkin nykytilanteen huonoja piirteitä kuten miesten syrjintää ja asepalveluksen ensisijaisuus. Kyseessä ei ole uuden velvollisuuden määrittäminen vaan vanhan tasa-arvoistaminen ja kehittäminen.

Onko kansalaispalvelus rauhantyön kannalta askel eteen- vai taaksepäin? Palkka-armeijakaan tuskin on erityisen pasifistinen projekti. Jos puolustusvoimia pidetään lähitulevaisuudessa yllä, olisi roimasti parempi haalia joukkoihin enemmän tai vähemmän vapaaehtoisia miehiä ja naisia kuin painostaa samaan tehtävään puolipakolla kunkin miesikäpolven selvä enemmistö.

Miten huomattavasti nykyistä siviilipalvelusta suurempi järjestelmäsaataisiin toimimaan kunnolla? Siviilipalveluspaikkaoikeus on nykyään tarkoin rajattu, joten suurin osa kansalaisjärjestöistä ei pysty ottamaan siviilipalvelushenkilöä. Jos rajoitukset poistettaisiin, kolmannella sektorilla tarjolla olevien palveluspaikkojen määrä moninkertaistuisi. Jos taas valtio ottaisi kantaakseen palveluksesta aiheutuvat kustannukset, töitä riittäisi julkisella puolella vaikka kuinka paljon.

S&T-ARISTO

Olisiko kansalaispalveluksen siviilissä suorittavista paljoakaan hyötyä? Osalla on koulutus ja työkokemusta, monilla ainakaan vielä palveluksen suorittamisen aikaan taas ei. Sosiaali- ja terveyspalveluissa on kuitenkin valtavasti tekemätöntä työtä, joka ei edellytä aiempaa osaamista. Vanhukset tarvitsevat ulkoiluttajia ja juttuseuraa, tarhan lapset leikkittäjiä ja roolimalleja, koulut tukihenkilöitä, maahanmuuttajat kielen opetusta ja kontaktin valtaväestöön, melkein mikä tahansa ala atk-tukihenkilöitä ja toimistotyöntekijöitä ja niin edelleen. Töitä kyllä riittää kaikille.

Tulisiko kansalaispalvelus kohtuuttoman kalliiksi? Noin puolen vuoden mittainen peruspalvelus olisi lyhyempi kuin nykyinen siviilipalvelus ja keskimääräinen asepalvelus. Lisäkustannus nykyiseen järjestelmään ei olisi merkittävä - ei etenäkään, jos samalla leikattaisiin puolustusvoimien asehankintoja.

Kuinka Ulpu Iivari Kusetti Euroopan parlamenttia

EUROOPAN PARLAMENTTI äänesti keskiviikkona 15.1. hollantilaisen europarlamentaarikon Joke Swiebelin (sd) laatimasta mietinnöstä "Perusoikeudet Euroopan Unionissa 2001". Swiebelin alkuperäisessä tekstissä esitettiin kritiikkiä Suomen aseistakieltäytymislainsäädäntöä kohtaan.

Suomi mainittiin kahdessa paikassa. Kohdassa 27. muistio esitti:

Calls on Finland and Greece to recognise the right of conscientious objection to military service without restriction and without reference to any religious grounds, to introduce forms of alternative service which do not last longer than compulsory military service and to release immediately all those serving prison sentences in this connection;

CHAPTER II: FREEDOMS

ARTICLE 10 FREEDOM OF THOUGHT, CONSCIENCE AND RELIGION

Since 1998, Greece has had a law on military service and conscientious objection on religious or ideological grounds. The alternative service for conscientious objectors is 36 months as opposed to the 18 months required for military service. This amounts to an unfair and punitive alternative to military service. The same problem arises in Finland, where the alternative service lasts for 395 days as against 180 days' military service. In 2001, Amnesty International adopted 11 Finnish nationals who had been sentenced to a minimum of 77 and a maximum of 197 days' imprisonment, as prisoners of conscience. AI, Concerns 2002, p. 101.

KAJ RANINEN

Perusoikeudet Euroopan unionissa vuonna 2001

Kollegani Joke Swiebel on valinnut mietinnölleensä vaativan työmetodin. Hän kohdistaa moitteensa ihmisoikeuksien puutteista suoraan nimeltä mainituille maille. Menetelmä tuo konkretiaa euroopalaisen ihmisoikeustilanteen arvioimiseen, mutta asettaa käyttäjänsä suureen vastuuseen siitä, että eri maista annettu kuva on oikea. Valitettavasti tässä ei ole täysin onnistuttu.

Kohdassa 27 saa käsityksen, että Suomessa ei olisi toimivaa siviilipalvelusjärjestelmää. Siinä kehoitetaan Suomea ja Kreikkaa ehdoitta tunnustamaan oikeus kieltäytyä asepalveluksesta omantunnon syistä ja viittaamatta mihinkään uskonnollisiin perusteluihin.

Oikeus siviilipalvelukseen on Suomessa ollut kuitenkin jo vuodesta 1931. Nykyisin voimassa olevan lain mukaan käytännössä jokainen asevelvollinen voi valita siviilipalveluksen tai aseettoman palveluksen. Vuosittain tätä oikeutta käyttää noin 2500 henkilöä eli 7 prosenttia ikälukuasta. Noin 80 prosenttia suorittaa asepalveluksen ja hieman yli 10 prosenttia vapautetaan siitä.

Mietinnössä ilmaistu huoli koskee ilmeisesti sitä, että siviilipalveluaika

Monet nuoret naiset tappavat nykyään aikaa koulusta päästyään toissijaisessa koulutuksessa tai jopa työttömänä. Kansalaispalvelus tarjoaisi tekemistä, aikaa miettiä tulevaisuutta ja konkreettista työkokemusta. Nuorten syrjäytyminen ei sekään tule halvaksi. Osalle nuorista kansalaispalvelus voisi tarjota tarttumapinnan yhteiskuntaan.

Voiko pakolla edistää yhteisöllisyyttä? Uskomme, että kansalaispalvelus voi osaltaan pistää miettimään yksilön paikkaa yhteiskunnassa. Kirjoittajien asevelvollinen puolisko suoritti oman siviilipalveluksensa iloisena siitä, että saattoi antaa jotain takaisin yhteiskunnalle. Pidämme erikoisena nykyistä liki atomistista yksilöllisyyttä korostavaa kulttuuria, jossa on luonnollista ottaa vastaan kaikki yhteiskunnan tarjoama mutta samalla kieltäytyä tekemästä mitään yhteisen hyvän eteen.

Koko kansalaispalveluskeskustelu kiteytyy yhteen kysymykseen: hyväksyykö sen, että yhteiskunnassa yksilöllä voi olla paitsi oikeuksia, myös velvollisuuksia. Emme näe velvollisuuksissa sinänsä periaatteellista ongelmaa - esimerkiksi koulu- ja verovelvollisuus ovat molemmat tarpeellisia ja toivottavia. Uskomme myös, että kansalaispalvelus olisi velvollisuus, josta olisi hyötyä sekä sen käyville yksilöille että yhteiskunnalle.

ROSA MERILÄINEN

Vihreän liiton varapuheenjohtaja

ORAS TYNKKYNYNEN

siviilipalvelusmies 1997-98

Suomessa on kaksi kertaa pidempi kuin lyhyin palvelusaika. Huolta kannetaan myös runsaasta 20:sta vankilassa olevasta totaalkieltyjästä, jotka eivät halua täyttää kansalaisvelvollisuuttaan millään tavoin. Siviilipalvelumiesten pidempää palvelusaikaa on perusteltu sillä, että heidän työvelvollisuutensa on kahdeksan tuntia normaalin työviikon puitteissa, kun asepalvelusta suorittavat ovat palveluksessa vuorokaudet ympäriinsä. Minusta asian punnitseminen kuuluu jatkossakin Suomen eduskunnalle.

Se, että valtaenemmistö suomalaisista nuorukaisista käy armeijan, ei mielestäni johdu ensisijaisesti siviilipalvelusvaihtoehdon puutteista. Suomessa muistetaan edelleen asevelvollisuusarmeijan merkitys maan itsenäisyydelle. Olihan Helsinki toisen maailmansodan aikana Lontoon ja Moskovan ohella ainoa sotaan joutuneen maan pääkaupunki, jota ei miehitetty.

Euroopan parlamentin jäsen Ulpu Iivari (sd) parlamentin täysistunnonna torstaina 13.1.2003

Sivarin arki: Militantit sivarit

ENSIN SITÄ VARMASTI AJATTELEE, että mitäs vittua tämä nyt oikein on?! Sitten kun asiaan tutustuu tarkemmin, huomaa, että militantit sivarit eivät ole mitenkään tavattomia tai harvinaisia. Itseasiassa heitä on kaikkialla. Ystävöpiirissäni on jo yksinään varmasti toistakymmentä tähän kategoriaan kuuluvaa henkilöä, puhumattakaan koko sivariväestöstä.

Jos minun pitäisi kuvailla tyypillistä militanttia sivaria, menisin hiljaiseksi. Ihmisten mieleen tulee varmasti mitä moninaisempia kuvia kaikenlaisista militanteista aina natsiskineistä eläinaktivisteihin. Jos nyt on pakko joku kuvaus antaa, päätyen kertomaan omasta näkökulmastani militanttisivarina sekä kokemuksistani muista tähän ihmisryhmään kuuluvista ihmisistä.

Itseäni kutsun militantiksi sivariksi jo pelkästään siksi, että harjoitan sodankäynnin eri osa-alueita harrastuksissani. Strategioita sotapelien muodossa, aseiden käsittelyä ja tekniikoita sekä mielen hallintaa iaidossa ja aikidossa. Keräilen myös kaikenlaisia lyömäaseita joita tietysti myös käytän kamppailussa.

Miksi en siis mennyt armeijaan? Vastaus on minusta yksiselitteinen. En hyväksy nykyisen sodankäynnin keinoja enkä syitä. En myöskään näe mitään syytä sille, että minun tulisi palvella armeijassa joka on käynyt täysin turhaksi. Suomen turvallisuus on aivan muiden instanssien käsissä. Siihen ei paljoa uudet helikopterihankinnat tai Hornetit enää vaikuta.

Sivariin menin siksi että on pakko. En ole pasifisti. En hyväksy väkivallantekoa tai sotaa, vaikka niitä varten tavallaan harjoittelenkin. En halua istua vankilassa syystä joka ei ole edes rikos. Ihmisoikeuksia rikkovan valtion lain totteleminen turhauttaa, mutta helpommalla pääsee, kun ei aina tappele vastaan. Synnä voidaan pitää myös sitä, että olen saanut kasvatukseen siihen suuntaan. Äitini on aina sanonut että ”meidän pojista tulee sivareita” ja näin myös kävi.

Ystävöpiirissäni olevat militanttisivarit ovat enemmän tai vähemmän samaa kastia kuin minä. Osaa ei kiinnosta mennä armeijaan siksi, että auktoriteetit vituttaa. Osa ei mene siksi ettei heitä yleensä kiinnosta valtion palvelus, saatika sitten sen lait tai sen asettamat "velvollisuudet". Kaksi kaveriani on hiljattain kirjoittanut totaalkieläytymis paperit, kolmas lähti tammikuun alussa kärsimään omaa tuomiotaan samasta syystä. Itse olen sotilaskarkuri ja minut kaiketi pidätetään tavattaessa. Sivariini on nimittäin kesken ja en ole palveluspaikkaa vielä ehtinyt tai jaksanut hakea lykkäykseksi loppumisesta huolimatta.

Sivari vai militanttisivari? Kuka tekee eron ja miten? Tässä oli muutamia tekijöitä jotka mielestäni määrittävät militantin sivarin. Olen soturi, en sotilas ja siksi olen sivarissa.

LASSE LONGI

Sivarin arki -palstalla siviilipalvelusmiehet kertovat kokemuksistaan työpalveluksessa eri puolilla Suomea. Mikäli haluat jakaa sivarikokemuksesi lehden lukijoiden kanssa, ota yhteyttä Aseistakieltäytyjälähtöön: akl@aseistakieltaytyja.liitto.fi, p. 09-140 427.

Poliisi esti Aseistakieltäytyjälähtön kutsuntakampanjan Orivedellä

SIMO HELLENEN

POLIISI POISTI VÄKIVALLOIN Aseistakieltäytyjän kutsuntakampanjalennäkkejä jakaneen Johannes Liljan Oriveden kutsuntapaikan edestä perjantaina 8.11. Kyseessä oli perusteeton poliittisten toimintaoikeuksien loukkaus. Sananvapaus on yksi tärkeimmistä ihmisoikeuksista ja viranomaisten tehtävä on Suomen perustuslain mukaan sen toteutumisen turvaaminen, ei mielivaltaisen estäminen.

Aseistakieltäytyjälähtö järjesti viikkoa myöhemmin Oriveden keskustassa mielenosoituksen, jossa paikallista poliisia muistutettiin tästä tosiasiasta. Kirkonkylän läpi linja-autoasemalta poliisiaseman eteen edenneeseen demoon osallistui parikymmentä ihmistä, mikä lyhyt va-

roitusaika sekä paikkakunnan koko huomioonottaen ei ole lainkaan heikosti. Poliisiasema edessä puhuivat Johannes Lilja itse sekä AKL:n edustajat. Lilja kertoi halunneensa järjestää kutsuntakampanjan Orivedellä, koska ollessaan itse edellisenä vuonna paikkakunnan kutsunnoissa siviilipalvelusta ei mainittu sanallakaan. Poliisin edustajia ei – siviiliasuista valokuvaajaa lukuunottamatta – paikalla näkynyt ja paikallinen komisario oli kuuleman mukaan ottanut päivän vapaata. Mahtoiko hävettää vai mistä lie kysymys?

Poliisin käydessä hänen kimppuunsa Lilja oli jakamassa aseistakieltäytymismahdollisuuksista kertovia lentolehtisiä

kutsuntapaikkana toimineen kaupungintalon edessä jalkakäytävällä, jossa jakaminen on ilman muuta sallittua. Hän ei ollut häirinnyt kutsuntatilaisuutta millään tavalla tai estänyt ihmisten pääsyä sinne. Ainoaksi perusteeksi toiminnalleen poliisi ilmoitti: "Täällähän ei mitään vihkosia jaella." Lilja vietiin poliisiasemalle, josta hänet vapautettiin pian henkilötietojen kirjaamisen jälkeen ja kerrottiin, että kysymys oli ollut "väärinkäsityksestä".

Kyseessä on kuitenkin varsin vakava väärinkäsitys, jollaisia ei viranomaisille saisi tapahtua. Kutsuntalennäkkeiden jakamisessa on kysymys sekä Suomen perustuslaissa (12 §) että Suomea sitovassa Euroopan ihmisoikeussopimuksessa (10. artikla) turvattu sananvapauden toteuttamisesta. Oikeus levittää painotuotteita on turvattu erikseen myös painovapausslaissa (14 §). Mikäli joku käyttää oikeudettomia voimakeinoja estääkseen toista toteuttamasta ilmaisunvapautta, kysymys on poliittisten oikeuksien loukkaamisesta, josta rikoslaki (14. luku, 5 §) määrittää maksimirangaistukseksi kaksi vuotta vankeutta. Liljan kimppuun käyneen poliisin toiminnasta on tehty rikosilmoitus.

Aseistakieltäytyjälähtön tietoon tulee lähes joka syksy tapauksia, joissa viranomaiset ovat ylittäneet toimivaltansa häiritessään kampanjan toteuttamista esim. häätämällä lennäkinkakajia pois alueilta, joilla jakamisen on oikeus. Vakavuudeltaan Oriveden tapaukseen rinnastettava ilmaisunvapauden loukkaamista ei kampanjan yhteydessä ole kuitenkaan sattunut vuosikausiin.

Koulutusjakso lyheni vuodenvaihteessa

SIVIILIPALVELUSKESKUS TOTEUTTI vuodenvaihteessa vähin äänin uudistuksen, joka lyhensi palveluksen alussa olevaa koulutusjaksoa 32:sta 28:aan päivään. Vuoden 2003 alusta koulutuserien koko kasvaa ja niitä on vuodessa aiemman 20:n sijasta 16. Uudistuksen myötä eriä on koulutuskeskuksessa yksi kerrallaan, kun aiemmin koulutusjaksot olivat osittain päällekkäin.

Uudella koulutusjaksolla luennot sijoittuvat kolmelle ensimmäiselle viikolle. Neljännenä viikolla ne joilla on jo palveluspaikka valmistautuvat työpalveluun ja muut etsivät palveluspaikkaa. Uudistuksen myötä työpalvelun alkamispäivä siirtyy perjantaista maanantaille.

"Koulutus tiivistyy", kiteyttää uudistuksen suunnitellut Staffan Malmström. "Näin saadaan homma pyörimään tehokkaammin ja koulutustilat parempaan käyttöön", hän kertoo.

Malmströmin mukaan uudistus ei vaikuta koulutuksen sisältöön, vaan se on toteutettu järjestelemällä luentoja uudelleen ja siirtämällä koulutusjakson sisällä olleet pakolliset lomapäivät koulutusjakson loppuun. "Poissaoloja vähennetään, eikä lomiamyönnetä kolmelle ensimmäiselle viikolle."

Koulutusjakson lyhennys on tulosta vuosien pohdinnasta, johon on vaikuttanut mm. siviilipalvelusmiehiltä saatu

SIMO HELLENEN

palaute. "Lyhennystä pohdittiin jo keskuksen sijaitessa Vaasassa", Malmström tietää. Vuodenvaihteessa tuli kulneeksi viisi vuotta siitä, kun siviilipalveluskoulutus siirtyi Vaasasta Lapinjärvelle.

Vuoden 2003 uututena on myös maahanmuuttajille räätälöity koulutusjakso. Lisäksi omat koulutuseränsä ovat

ruotsinkielisillä ja nuorisoväkivaltaa torjuvaan VOKT-ohjelmaan osallistuvilla miehillä.

Siviilipalveluskeskus pyrkii myös aktiivisesti vähentämään ns. legioonalaisten määrää. Niille miehille, jotka eivät ole onnistuneet hankkimaan itselleen työpalvelupaikkaa koulutusjakson päättymiseen mennessä, järjestetään viikon verran ohjattua palveluspaikan etsintää. Sen jälkeen he tekevät keskuksessa tilapäistöitä ja jatkavat samalla palveluspaikan etsintää.

Jos mies ei onnistu hankkimaan paikkaa kahdeksan viikon kuluessa, kutsutaan hänet neuvotteluun jossa päätetään suorittaako hän koko työpalvelunsa siviilipalveluskeskuksessa vai ottaako hän lykkäystä. Samalla työkyvyttömyksi osoittautuneet miehet vapautetaan palveluksesta.

Koulutusjakson välttäminen on vuoden 2003 alusta entistä vaikeampaa. Keskuksen perustelee entistä useamman miehen määräämistä koulutusjaksolle sillä, että aiemmin esimerkiksi suoraan armeijasta työpalveluun siirtyneet miehet aiheuttivat ongelmia, kun heillä ei ollut riittävästi tietoa siviilipalveluksesta.

SAMPISA OINAALA

Sivarikulttuuri kukkii Lapinjärvellä

...jatkoa etusivulta

”Täällä voi suorittaa ATK-opetuksen projektityönä. Yksi tapa oli tehdä sivarijulkaisu”, kertoo vuoden 2002 viimeisen sivarilehden päätoimittajaksi päätnyt Jussi Wright. ”Tuntui mielekkäältä kerätä vähän tunteja ryhmältämme”, Wright kertaa. ”Lehti sisältää (koulutus)erän ajatuksia ja tunteja ja toimii yhteisenä muistona koulutusjaksosta.”

Lyhyelokuvia, dokumentteja ja konepistooleja

Koulutusjakson tunnelmia on vuosien varrella tallentunut myös useille videoille. Niistä syvällisin lienee lyhytelokuva Kun selkärankani katkesi, joka näyttää siviilipalvelusmiehen kujanjuoksun – linja-autopysäkillä koivujen reunustamaa tietä koulutuskeskukselle. Elokuva heijastelee ajan muuttumista ja sukupolvien välistä kuilua. Matala asiallinen miesääni esittää kaikua 70-luvulta, ajalta jolloin siviilipalvelusmiesten vakaumusta vielä tutki erityinen lautakunta. ”Kun sivareilta poistettiin vakaumuksentutkinta, romahti sivarin arvopohja.”

Kujaa pitkin kävelevä mies käy läpi tuntejaan. Matkan varrelta tarttuu mukaan lisää miehiä, jotka ovat kiellettyneet asepalveluksesta. Lopulta miehiä on jo valtava joukko. Elokuva antaa katsojalleen enemmän kysymyksiä, kuin vastauksia. Filmin lopun sanat jäävät pyörimään mielessä. ”Ei sivariksi vahingossa tulla. Tää on jaloillaan äänestämistä.”

Taiteellisuuden vastapainoksi löytyy videokokoelmasta myös rankkaa toimintaa. ”Nissan Micran pakoputki on rikki, komiikka tökkii pahasti ja katsojalle tulee huono olo”, varoittelee Metsästäjät-filmin takakansiteksti. Kaikki väitteet myös pitävät ainakin omalla kohdallani paikkansa. Videota ei ensi näkemältä uskoisi siviilipalvelusmiesten tekemäksi – sen verran runsas arsenaali konepistooleja ja käsikranaatteja viinanhuuruiseen videoon mahtuu. Taustalta voi kuitenkin aistia kriittisyyden hupimetsästystä kohtaan.

Dokumentaarisemmilla linjoilla liikkuu Sivari on sankari, joka koostuu niin siviilipalvelusmiesten ja koulutuskeskuksen työntekijöiden kuin Lapinjärven

kirkonkylän raitilta löydettyjen paikallistenkin haastatteluihin. Sankarit itse kuvailevat haastatteluissa itseään mm. karvaisiksi, fiksuiksi ja ”lusmuiksi, joilla voi myös olla vähän periaatteita”. ”Kai niillä on oikeutensa”, pohtii lapinjärväläinen nainen. ”Ihan tavallisia nuoria miehiä”, kuittaa puolestaan keskuksen terveydenhoitaja.

”Paljon muusikoita, jopa basisteja”

Kaikkein eniten siviilipalvelusmiehet ovat jättäneet jälkeensä musiikkia. ”Sivareiden joukossa on keskimääräistä enemmän muusikoita, jopa basisteja”, analysoi Staffan Malmström, jonka työhuoneeseen on kertynyt hyllykaupalla sivarikulttuuria. ”Muusikko on ihmisenä erilainen. Hän on valinnut erilaisen elämäntyylin, johon sota ei kuulu”, itsekin kantribandissa musisoinut Malmström maalailee. ”Täällä on paljon ammattimuusikoita, puoliammattilaisia, musiikin harrastajia ja lisäksi niitä techno- ja hiphop-miehiä, jotka luulevat olevansa muusikoita”, Malmström luettelee.

Näiden muusikoiden hengentuotteilla voi käydä korviaan hemmottelemassa keskuksen kanttiinissa, jonka jukebok-sissa on ainoastaan levyjä, joilla sivarit soittavat. ”Kyseessä on Suomen suurin sivarilevykokoelma, 200-300 levyä!”

Malmström hehkuttaa. ”Ja kuunteleminen on ilmaista!” Kuten taulut, myös levyt on hankittu myöntämällä niitä tuoneille miehille kuntoisuuslomia.

Kun muusikot valtion toimesta kohtaavat, syntyy koulutuskeskuksessa paljon bändejä. Keskuksen vapaa-aikatalolta löytyy muusikoiden käyttöön harjoittelutila, joka on varustettu rockyhtyeen perusarsenaalilla. Varastossa olisi kirkkourutkin, mutta niille ei toistaiseksi ole löydetty paikkaa. Bändikämpästä huolehtivan Malmströmin tulevaisuudensuunnitelmiin kuuluu keskuksen oma levytystudio.

Näin aurinkoinen ei tilanne ole aina ollut. ”Kun tuln taloon, ei täällä ollut soittimen soitinta”, Malmström muistelee. ”Nyt niitä on hankittu vähitellen.” ”Täällä on paremmat kamat kuin monella bändillä”, hän kehaisee. Malmströmin keuhuihin yhtyy keskuksen treenikämpälä tiukkaa tuplabassosettiä paukuttava Juri Sallinen, jolla on kotikaupungissa parikin omaa bändiä. ”Pirun hyvät laitteet tääl on. Meil on paskat rummut verrattuna näihin.”

Malmströmin mukaan sivarit tekevät soittimia myös itse. Esimerkiksi didgeridoita syntyi kesällä paljon ”putkimiesten riemuksi”. ”Jos etnofestarit siirrettäisiin pois Karjaalta, olisi tämä loistava paikka”, Malmström innostuu.

Sivareiden musikaalisuus tavoittanut paikallisetkin

Sivareiden musikaalisuus on tavoittanut myös paikalliset ja tuonut oman sävöksensä pienen maalaiskunnan kulttuurielämään. Siviilipalveluskeskus on edesauttanut paikallisten ja siviilipalvelusmiesten kohtaamista järjestämällä sivareille esiintymistilaisuuksia. Sivarit ovat järjestäneet konserteja myös omaaloitteisesti mm. paikallisessa ravintola Hanhessa.

”Päiväkodissa ja vanhainkodissa sivarit ovat käyneet kitaran kanssa vetämässä yhteislaulua”, Malmström tietää. ”Seurakuntakodissa ja kirkossa on ollut klassisen musiikin konsertteja ja runonlausuntaa”, hän luettelee. ”Lapinjärven itsenäisyysjuhlassakin pääesiintyjänä oli sivari.” Monet Lapinjärvellä siviilipalveluskoulutuksessa käyneet, mm. Ultra Bra-yhtyeestä tuttu Olli Virtaperko, ovat palanneet paikkakunnalle esiintymään uudelleen.

Esiintymisillä on ollut vaikutusta myös paikallisen väen suhtautumiseen siviilipalvelusmiehiä kohtaan. ”Ensimmäisen kirkkokonsertin jälkeen vanha rouva soitti ja kertoi, että hänen kuvansa siviilipalvelusmiehistä muuttui täysin.”

Siviilipalvelusmiesten musikaalisuutta ovat oppineet hyödyntämään myös monet palveluspaikat. ”Kaikki sinfoniaorkesterit käyttävät sivareita, kirkot käyttävät sivareita kanttoreina ja jopa opperalaulajina on sivareita”, Malmström kertoo.

Sivarikulttuurin kukkasia joka lähtöön

Musiikista Malmström siirtyy luettelemaan muita sivarikulttuurin kukkasia. Hän kertoo, että keskuksessa on nähty puolenkymmentä siviilipalvelusmiesten tekemää näytelmää. ”Täällä käy sivarina myös paljon ammattinäyttelijöitä.”

”Jonglöörit, tulitemppuilijat, taikurit, roolipelajat...”, Malmström listaa. Keskesteltävää riittäisi varmaan koko illaksi. Koulutusvastaavalla on kuitenkin kiire. Hän lähtee juontamaan elävää sivarikulttuuria ravintola Hanhen karaokeiltaan.

Sampsa Oinaala

Sivarikeskus yhdisti luennon ja näytelmän

- Näyttelijä Marc Gassot tulkitsi Arndt Pekurisen tarinaa

SIVIILIPALVELUSKESKUKSESSA nähtiin joulukuussa varsin erikoinen luento. Suomen historian tunnetuimman aseistakieltäytyjän, 1900-luvun alkupuolella eläneen Arndt Pekurisen, tarinaa värittämään oli kutsuttu Espoon kaupunginteatterista tuttu Marc Gassot ja muita näyttelijöitä.

Suomen ensimmäisen siviilipalveluslain syntyyn johtaneesta kamppailusta kertonut tarina alkoi tavanomaisena luentona. Johdannossa käytiin läpi viime vuosisadan alun keskeiset tapahtumat. Kun puhe siirtyi aiheena olleeseen rauhanmieheen, nousi itse Pekurisen hahmo seisomaan takarivistä.

Siviilipalvelusmiesten ohella keskuksen henkilökunnasta koostuneen yleisön

Marc Gassot Pekurisenä Espoon kaupunginteatterissa

MISKA REIMALUOTO

hämmästellessä Pekurinen marssi salin etupäähän ja alkoi selostaa omaa vakuumustaan. Tarina eteni väliin luentona, väliin draamana. Runsaan parituntisen esityksen aikana lavalle marssi vuoroin sotilaita, lääkäri, ministeri ja muita tarinaan nivuotuvia henkilöitä. Elävän puheen lomassa kuultiin nauhalta mm. Kyösti Kallion ääni, joka kertoi Talvisodan syntyneen.

Tarina päättyi dramaattisesti Jatkosotaan, jossa Pekurisen ehdoton vakaumus koitui lopulta rauhanmiehen kohtaloksi. Lavalle marssi jälleen sotilas, käsissään kivääri, joka nousi osoittamaan pasifistia.

Pekurisesta kertoneen luennon käsikirjoitus olisi siviilipalveluskeskuksen

koulutusvastaava Timo Virtalan käsialaa. Hän kertoo saaneensa idean näytelmän ja luennon yhdistämisestä nähtyään viime keväänä Espoon kaupunginteatterissa pyöriineen Sodankieltäjä-näytelmän.

Projektiiaan varten Virtala oli kutsunut Lapinjärvellä Sodankieltäjässä esiintyneitä näyttelijöitä. Pekurista esittänyt Gassot otti kutsun vastaan kiinnostuneena. ”Luennon ja draaman yhdistäminen oli mielenkiintoinen idea.” Hän oli tyytyväinen myös lopputulokseen. ”Voisin tulla toistekin”, Gassot kertoo.

SAMPSPA OINAALA

Amnesty tunnusti aseistakieltäytyjien mielipidevangiksi -Marraskuun 1999 jälkeen jo 34 suomalaista mielipidevankia

AMNESTY INTERNATIONALIN kansainvälinen sihteeristö ilmoitti Aseistakieltäytyjäliitolle tunnustaneensa 16.12.2002 jälkeen yhden suomalaisen totaalkieltäytyjän mielipidevangiksi. Uusin mielipidevanki on 22-vuotias vantaalainen opiskelija Toni Mäki. Hän on suorittanut siviilipalvelusrikoksesta langetettua 197 vrk:n vankeustuomiota Helsingin työsiirtolassa Vantaalla 21.11.2002 alkaen. Amnesty vaatii Mäen välitöntä vapauttamista.

Mäki haki siviilipalvelukseen kesällä 1999 eettisen, väkivallan vastaisen vakaumuksensa johdosta. Hän ilmoitti kieltäytyvänsä heinäkuussa 2001. "Kieltäytymiseni on vastalause armeijaa kohtaan. Sotavoimien ylläpitäminen merkitsee luonnonvarojen, inhimillisten voimavarojen ja pahimmassa tapauksessa ihmiselämien haaskusta", hän totesi. Hän halusi myös protestoida siviilipalvelusjärjestelmän epäkohtia vastaan: palvelusaika on rangaistuksenomaisen pitkä, palveluspaikkoja on liian vähän ja monet niistä kieltäytyvät järjestämästä lain edellyttämää ilmaista majoitusta sivareilleen.

Mäen lisäksi vangittuna on tällä hetkellä toinekin Amnesty Internationalin tunnustama mielipidevanki: 21-vuotias vantaalaisopiskelija, joka ei halua nimeään julkistettavan. Kaikkiaan Suomen vankiloissa istui tammikuun alussa 25 asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tai siviilipalvelusrikoksesta tuomittua aseistakieltäytyjää. Aseistakieltäytyjäliitto arvioi, että vuonna 2002 aloitettiin oikeusprosessi ehkä jopa 70 totaalkieltäytyjää vastaan. Määrä on kaikkien aikojen korkein sen jälkeen, kun Jehovan todistajat palveluksesta rauhan aikana vapauttanut laki astui voimaan vuoden 1987 alussa.

Marraskuun 1999 jälkeen Amnesty International on tunnustanut mielipidevangiksi yhteensä jo 34 suomalaista totaalkieltäytyjää. Amnesty pitää 13 kuukauden mittaista siviilipalvelusta rangaistuksenomaisena yleisimpään kuuden kuukauden varusmiespalvelusaikaan verrattuna ja tulee ilmoituksensa mukaan jatkamaan totaalkieltäytyjien tunnustamista mielipidevankeiksi siihen saakka kunnes siviilipalvelusaika lyhenee. Järjestön mukaan siviilipalvelus saisi olla korkeintaan puolitoista kertaa varusmiespalveluksen yleisimmän keston mittainen.

Siviilipalveluksen keston suhteen Suomen lainsäädäntö poikkeaa jyrkästi useimpien muiden Länsi-Euroopan maiden tilanteesta. Lähes kaikissa Länsi-Euroopan maissa, joissa edelleen on voimassa asevelvollisuus, siviilipalvelus on joko samanmittainen tai hieman pidempi kuin yleisin varusmiespalvelus. Suomessa se on siihen nähden yli kaksinkertainen.

Rauhanaktivistit valtasivat Suomen suurlähetystön Brysselissä

BELGIASSA PÄÄMAJAANSA pitävän kansainvälisen rauhan- ja ympäristöjärjestö For Mother Earthin ja belgialaisen rauhanjärjestö Forum voor Vredesactien aktiivit valtasivat Suomen suurlähetystön Belgiassa maanantai-iltapäivänä klo 14.00 paikallista aikaa. Valtaajat vaativat suomalaisten mielipidevankien välitöntä vapauttamista ja Suomen aseistakieltäytymistä koskevan lainsäädännön muuttamista. Samaan aikaan valtauksen kanssa suurlähetystön edustalle kokoon-tui mielenosoitus. Valtaus päättyi klo 15.30, kun Brysselin poliisi pidätti kaksi valtaajaa (toinen Suomesta, toinen Iso-Britanniasta). Molemmat vapautettiin kadulla suurlähetystön ulkopuolella.

Valtauksen aikana rauhanaktivistit avasivat suurlähetystössä "vastatiedotuspisteen", joka tarjosi tietoa Suomen aseistakieltäytyjien tilanteesta, jotka tuomitaan 197 vrk:ksi vankilaan, koska kieltäytyvät palvelemasta asevelvollisuusjärjestelmän puitteissa. Aktivistit koristelivat suurlähetystön seinää julisteilla, joissa luki englanniksi "Tervetuloa Suomeen – jossa on rikos kieltäytyä tappamasta", samaan aikaan kun muut pitivät banderolleja ja kirjoittivat liidulla vangittujen totaalkieltäytyjien nimiä jalkakäytävälle suurlähetystön edessä.

Valtauksen järjestäneet belgialaiset järjestöt toteavat: "Suomen – samoin kuin kaikkien muidenkin valtioiden – tulee vapauttaa kaikki mielipidevangit välittömästi. Jo tuomitut tulee armahtaa. Jotta vastaavat tilanteet kyetään jatkossa välttämään, valtion tulee tarjota informaatiota asepalveluksesta ja sen vaihtoehdoista tasavertaiselta pohjalta. Vaihtoehtoihin tulee sisältyä väkivallaton palvelus sekä mahdollisuus olla palvelematta ollenkaan. Oikeus kieltäytyä aseista tulee tunnustaa kaikissa tilanteissa, myös kriisin- tai sodan aikana, ja kaikkia tulee kohdella tasavertaisesti riippumatta siitä, mihin heidän aseistakieltäytymisensä perustuu."

Muurinmurtajat veivät rauhanviestin militarismin ytimeen

Antimilitaristinen kansalaistottelemattomuusryhmä Muurinmurtajat puolestaan protestoi suomalaisten mielipidevankien puolesta samaan aikaan Helsingissä. Viisi

rauhanaktivistia osallistui kansalaistottelemattomuuden liisteröimällä julisteita pääesikunnan seinään. Julisteissa oli teksteinä "Vapauttakaa rauhanvangit", "Jussi Hermajan tuomio on kumottava - antimilitaristinen vakaumus ei ole rikos!" ja "Militarismin muurit on murrettava!". Lisäksi julisteissa oli Belgiasta turvapaikkaa hakevan, Suomessa 197 vrk:n vankeusrangaistukseen tuomittu Jussi Hermajan kuva.

Antimilitaristit ehdotivat liisteröidä noin 85 julistetta, ennen kuin poliisi kiinniotti heidät. Heidät vietiin poliisiasemalle, jossa heidät kuulusteltiin ja jokaiselle langetettiin 10 päiväsakon rangaistus "lievästä vahingonteosta". Heidät vapautettiin vähän ennen viittä illansuussa.

"Puolustushallinto on tärkeimpiä vastuullisia tahoja sille, että Suomessakin on mielipidevankeja. Puolustushallinnon hankaloittaessa siviilipalveluksen kehittämistä tasaveroisena palvelusmuotona asepalvelukseen nähden on syntynyt Suomen nykyinen kyseenalainen ihmisoikeustilanne. Yhä useampi nuori mies

tulee tuomituksi vankilaan protestoidessaan totaalkieltäytymällä siviilipalvelukseen liittyviä epäkohtia tai ylipäänsä koko asevelvollisuutta vastaan", Muurinmurtajat toteavat. Tänä vuonna aloitetaan oikeusprosessi noin 70 totaalkieltäytyjää vastaan. Kansainvälinen ihmisoikeusjärjestö Amnesty International pitää suomalaisia totaalkieltäytyjiä mielipidevankina siviilipalveluksen rangaistuksenluontoisen keston takia ja on adoptoinut heitä marraskuun 1999 jälkeen jo 33.

Poliittiseen toimintaan osallistuminen kiinnittämällä kannanotto julkiselle paikalle on vanhaa historiallista perua. Muurinmurtajat jatkoivat tänään tätä vanhaa traditiota sananvapauden ja omaehtoisen kansalaistoiminnan hengessä. Muurinmurtajat on vapaamuotoinen antimilitaristinen ryhmä, jonka toimintatapa on avoin, väkivallaton ja vastuullinen kansalaistottelemattomuus. Se syntyi alkuvuonna 1997. Maanantainen oli jo kolmastoista sen järjestämä kansalaistottelemattomuustapahtuma.

Marraskuussa taas suurmielenosoitus SOA:a vastaan

YLI 10 000 IHMIÄ kokoontui 15-17. marraskuuta Ft. Benningin sotilastukikohdan porteil-le vaatimaan the School of the Americas (joka nykyään tunnetaan nimellä the Western Hemisphere Institute for Security Cooperation) sulkemista joka vuosi järjestettävässä suurmielenosoituksessa. Tuhannet osallistuivat väkivallattomaan kansalaistottelemattomuuden astuessaan suurena joukkona tukikohdan alueelle ja muuttivat sen pääportin SOA/WHISC:n lukemattomien uhrien muistomerkiksi. 95 ihmistä pidätettiin heidän jatkettua pidemmälle ja ylitettyään tukikohdan aidan. 85 on joutumassa liittovaltion tuomiosistui-men eteen. He joutuvat oikeuteen 27.1.2003. Kansalaistottelemattomia uhkaa kuuden kuukauden vankeustuomio ja 5000 dollarin sakko. Yksi henkilö taas joutuu oikeuteen Columbuksessa, koska kieltäytyi kulkemasta poliisin tarkastuspisteen kautta tullessaan lailliselle mielenosoitusalueella.

USA:n armeijan ylläpitämä the School of Americas (SOA), joka sijaitsee Fort Benningin tukikohdassa Georgiassa, kouluttaa latina-

laisen Amerikan sotilaita taistelutehtäviin, vastavallankumoukselliseen toimintaan ja huumeiden vastaiseen sotaan. Joitakin vuosia sitten paljastui, että laitoksen oppimateriaaliin on kuulunut mm. salamurhien tekoon ja kidutukseen opastavaa kirjallisuutta. SOA:n oppilasmatrikkeleista löytyykin useita latinalaisen Amerikan pahamaineisimmista ihmisoikeusrikollisista: lähes 60.000 laitoksesta valmistuneen joukossa ovat mm. Panaman Manuel Noriega ja Omar Torrijos, Argentiinan Leopoldo Galtieri ja Roberto Viola, Perun Juan Velasco Alvarado, Ecuadorin Guillermo Rodriguez, ja Bolivian Hugo Banzer Suarez. Sotilasurallaan vähemmän edenneiden SOA:n oppilaiden ansiolistalta taas löytyy esim. El Salvadorin arkkipispa Oscar Romeron murha ja 900 siviiliin joukkomurha El Mozotessa El Salvadorissa vuonna 1981.

Tammikuussa 2001 SOA korvattiin uudella laitoksella, joka kantaa nimeä Western Hemisphere Institute for Security Cooperation (WHISC). Puolustusministeriön ehdotus nimenmuutoksesta meni läpi sen jälkeen,

kun edustajainhuone oli niukalla kymmenen äänen erolla kaatanut ehdotuksen lakkauttaa SOA ja toteuttaa siitä kongressin tutkimus.

SOA:a kannattanut Georgian senaattori, sittemmin edesmennyt Paul Coverdell luonnehti muutosta lehtihaastattelussa "kosmeettiseksi": se on tehtävä, mutta SOA voi jatkaa tehtävänsä ja toimintaansa. SOA:n kriitikot ovat samaa mieltä: uusi sotilaskoulu on SOA, jonka nimi on muutettu.

SOA:a vastaan kampanjoiva SOA Watch -järjestö perustettiin 1990. Reilussa kymmenessä vuodessa se on kasvanut muutaman ihmisen projektista tuhansien ihmisten joukkoliikkeeksi. Sen tavoitteena on SOA:n todellisen lakkauttamisen lisäksi perusteellinen muutos USA:n ulkopoliitikassa suhteessa latinalaiseen Amerikkaan.

Lisätietoja SOA:sta ja sen vastaisesta kampanjasta: <http://www.soaw.org>

21-vuotias judoka vankeuteen totaali kieltäytymisestä

...jatkoa etusivulta

Koska judo on kuitenkin itsepuolustuslaji, minulta on usein kysytty, enkö pysty hyväksymään sitä, että valtio puolustaa itseään sodassa. Eräänä vappuna (taisin olla 17-vuotias) olin silloisen tyttöystäväni kanssa kävelemässä Helsingissä Kaivopiustosta keskustaa kohti. Perässämme käveli joukko suurin piirtein saman ikäisiä nuoria miehiä. He huutelivat meille jotain ulkonäöstäni ja kävi ilmi, että yksi heistä halusi testata karatetaitojaan minuun, koska hänen mielestään housuni olivat väärän tyylliset. Yritimme päästä heiltä karkuun, mutta he juoksivat meidät kiinni. Pääpukari koetti potkaista minua polveen ja lyödä päähän, mutta sain väistettyä hänen iskunsa, nappasin häntä kiinni kädestä ja kauluksesta ja heitin hänet taaksepäin selälleen. Judo (suomeksi pehmeä tie) toimi nimensä mukaisesti: Kaveri ei satuttanut itseään ja me pääsimme pakoon.

Sodatkin olisivat onnellisempia tapahtumia, jos ne ratkaistaisiin rakentamalla rintamalle iso tatami (eli judomatto), heittämällä rynnäkkökiväärit sivuun ja järjestämällä maailman suurin judo-ottelu. Kansojen välisiin ristiriitoihinkin on olemassa ehdottomasti muita keinoja kuin väkivalta, hyvänä esimerkkinä räjähdysaltis tilanne Irakissa. Tilanteesta voidaan selvittää ilman aseellista konfliktia ja esimerkiksi YK:n asetarkastajien toiminta maassa on ehdottomasti askel oikeaan suuntaan.

Usein ihmiset, joille olen kertonut vakaumuksestani, haluavat vastauksen "Mutta entä jos ryssä tulisi?"-henkisiin kysymyksiin. Ensinnäkään valtioiden välisiä riitoja ei koskaan saisi päästää kasvamaan sodaksi asti. Jos kuitenkin jokin vieras valta (esimerkiksi venäläiset) haluaisivat valloittaa Suomen, ei mikään maamme aseellinen mahti riittäisi pitämään heitä poissa. Järkevämpi vaihtoehto olisikin aseeton vastarinta, maahan tunkeutujien lakien ja tapojen halveksiminen sekä mielenosoitusten järjestäminen. Väkivaltainen valloittaja saattaisi tällöin teloittaa joitakin niskuroi-

ja, mutta menetykset olisivat rintaman molemmilla puolilla varmasti pienempiä kuin sodan sattuessa. En jaksa myöskään hetkeäkään uskoa, että nykyisessä maailmantilanteessa olisi mahdollista, että muu maailma sallisi valloittajien suorittavan niin laajamittaisen kansanmurhan kuin suomalaisten selkärangan katkaiseminen vaatisi.

Miksi totaali kieltäytyjäksi?

Minusta olisi varmastikin tullut hyvä sotilas, jos olisin vain malttanut olla käyttämättä aivojani ja alistua armeijan kuriin. Sodassa sotilaat ovat kuitenkin olemassa vain väkivaltaa varten, vahingoittaakseen ja tappaakseen, minä en.

Sota on täysin järjetön tapa ratkaista maiden välisiä ongelmia. Miehät alistetaan tahdottomiksi pelinappuloiksi, joiden olisi tarvittaessa annettava henkensäkin, kun "tilanne niin vaatii".

Miksi ei sivariiksi?

Siviilipalvelusjärjestelmä on käytännössä toimimaton, mutta myös teorian tasolla siinä on ongelmansa. Kutsunnoissa siviilipalvelus halutaan saada näyttämään vähemmän houkuttelevalta vaihtoehdolta kuin asepalvelus, siitä ei välttämättä jaeta ollenkaan tietoa tai jaettu tieto on puutteellista. Palveluspaikkaa ei välttämättä ole mahdollista saada, jollei asu vanhempiansa luona tai muulla tavoin, mistä palveluspaikalle ei koidu kuluja. Siviilipalvelukseen haluavien määrä on myös kasvanut viime vuosina, vaikka palveluspaikkojen määrä on pysynyt ennallaan. Tästä seuraavaa yhtälöä ei ole vaikeaa ratkaista: Yhä useammat sivariin haluavat jäävät pyörittelemään peukaloitaan legioonalaisina Lapinjärven siviilipalvelumiesten koulutuskeskuksessa.

Teorian toimimattomuudella tarkoitan sitä, että sodan syytyessä sivarit voitaisiin periaatteessa laittaa rintamalle rynnäkkökivääri kädessä. Siviilipalvelusjärjestelmä voidaan näin nähdä asepalvelusta tukevana.

kaksi asiaa, joten järjestimme Ruokaa ei aseita -tapahtuman osana protestiamme, ja jaoimme ilmaista ruokaa ja lentoleh-tisiä, joissa kerrottiin monikansallista yrityksiä, McDonaldista sekä Ruokaa ei aseita -toiminnasta kaikkialla maailmassa. Olimme kadulla noin kolme tuntia, jaoimme vegaanisia voileipiä teen ja omenoiden kanssa, kutsuimme ihmisiä liittymään meihin ja kiinnittämään enemmän huomiota kolmen miljoonan asukkaan kaupunkimme asunnottomiin, joiden lukumäärä on traagisen suuri.

Tapahtuma oli menestys, paikalla oli eräiden sanomalehtien toimittajia ja valokuvaajia ja saimme positiivista huomiota paikallisissa tiedotusvälineissä, sillä tapahtuma oli ensimmäinen laatuaan koko maassa ja vähän eksoottinenkin,

Vangitut totaali kieltäytyjät

Alla on listattu ne tällä hetkellä tuomiotaan suorittavat totaali kieltäytyjät, jotka ovat halunneet antaa nimensä julkisuuteen. Voit lähettää heille tukipostia listassa kerrottuihin osoitteisiin.

Pekka Kauhanen
(7.10.02-24.4.03)

Markus Mattsson
(10.1.03-27.7.03)

Otto Miettinen
(25.11.02-11.6.03)

Henrik Murdoch
(11.11.02-12.5.03)

Toni Mäki
(21.11.02-7.6.03)

Timo Turunen
(15.11.02-11.6.03)

Helsingin työsiirtola
PL 36
01531 VANTAA

Heikki Ulmanen
(30.9.02-17.4.03)

Satakunnan vankila/Köyliö
PL 42
32710 HUITTINEN

Jussi Ollikainen
(2.12.02-15.6.03)

Kuopion vankila,
avovankilaosasto
PL 7
70101 KUOPIO

Mikko Saarinen
(2.1.03-14.6.03)

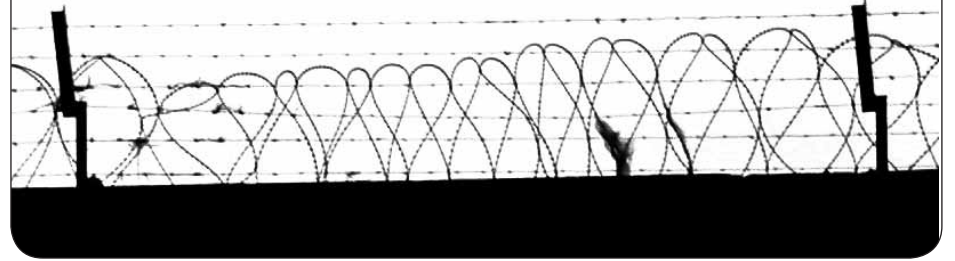
Naarajärven vankila
PL 1
76851 NAARAJÄRVI

Iikka Lipsanen
(13.1.03-8.7.03)

Sulkavan vankila
PL 40
58701 SULKAVA

Markku Rintala
(28.10.02-13.5.03)

Pelson vankila
Pelsonsuolinnantie 1
92800 PELSON VANKILA

Joudun avovankilaan (Helsingin työsiirtola) tammikuun 10. ja aion puolen vuoden ajan kirjoittaa totaali kieltäytyjän päiväkirjaa.

MARKUS MATTSSON

Totaali kieltäytyjä Markus Mattsson aloitti siviilipalvelusrikkoksesta langetetun 197 vrk:n vankeustuomion suorittamisen Helsingin työsiirtolassa 10.1.2003. Mattsson on 21-vuotias kognitiotieteen opiskelija ja SM-tason judoka.

koska ihmiset eivät ole aikaisemmin nähneet mitään vastaavaa. Itse asiassa meillä oli alussa vaikeuksia saada ihmiset ymmärtämään, että ruoka on ilmaista ja he voivat ottaa sitä niin paljon kuin haluavat! Meillä ei ollut mitään ongelmia poliisin, McDonaldisin vartijoiden tai kenenkään muunkaan kanssa. Samana päivänä pelattiin Jugoslavian ja Suomen välinen jalkapallo-ottelu, joten meillä oli perusteet odottaa paikalle nationalisteja, skinejä ja muita tietämättömiä eläviä esimerkkejä yhteiskunnastamme, joten olimme iloisesti yllättyneitä että kaikki sujui hyvin. Toivottavasti kykenemme järjestämään tapahtumia myös jatkossa.

FNB-BELGRAD, JUGOSLAVIA

Totaali kieltäytyjät yrittävät eduskuntaan tietävästi ensimmäistä kertaa

MAALISKUUN EDUSKUNTAVALIT ovat tietävästi ensimmäiset, joissa eduskuntaan on ehdolla totaali kieltäytyjiä. Kansanedustajakandidaateista kolme on joutunut vankilaan aseistakieltäytymisestä. Markus Drake ja Ville Vuorjoki istuivat 197 päivää vuosina 1997-98 ja Sampsu Oinaala lyhyemmän tuomion osittaiksi kieltäytyjänä keuhkolla 1999. Amnesty International adoptoi Oinaalan tämän tuomion aikana kansainväliselle mielipidevankilistalleen.

Ehdokkaat ottavat vaalikampanjoissaan kantaa aseistakieltäytyjien tilanteen parantamiseksi. Heidän vaatimuksensa ovat tiukasti samoilla linjoilla Aseistakieltäytyjiliiton kanssa, mikä ei ole yllättävää ottaen huomioon Vuorjoen ja Oinaalan pitkäaikaisen jäsenyyden liiton hallituksessa. Ville Vuorjoki toimi AKL:n varapuheenjohtaja useita vuosia 90-luvun lopulla.

Drake, Oinaala ja Vuorjoki vaativat 23.1. julkaisemassaan yhteisessä tiedotteessa, että siviilipalvelus lyhennetään kahdeksaan kuukauteen – samannäköiseksi kuin keskimääräinen varusmiespalvelusaika. Lisäksi he vaativat aseistakieltäytymisoikeuden tunnustamista myös sodan aikana, siviilipalvelusmiesten majoituskustannusten siirtoa valtion maksettavaksi ja totaali kieltäytyjien vangitsemisen lopettamista.

Totaali kieltäytyjäehdokkaat löytyvät Vasemmistoliiiton listalta Lapista ja si-toutumattomina Vihreän liiton listoilta Helsingistä ja Uudeltamaalta.

Ruokaa ei aseita levisi Belgradin -Vegaanivoileipiä McBurgereiden sijaan!

16. LOKAKUUTA on McDonaldsin vastainen toimintapäivä ja kansainvälinen ruokapäivä. Sitä vietettiin tänä vuonna myös Belgradissa, Jugoslavian pääkaupungissa. Paikalliset ihmiset osallistuivat kamppailuun monikansallisia yrityksiä, erityisesti McDonaldsia, vastaan järjestämällä tapahtuman Belgradin keskustassa McDonaldsin ravintolan edessä, joka on lajissaan koko Euroopan neljänneksi suurin Tapahtuman järjesti neljä eri anarkistista-, ekologista- ja autonomiryhmää: Subwar, Manufaktura, Mali Zeleni ja Alarm. Mukana oli myös joukko muita ihmisiä, jotka järjestivät tapahtuman kanssamme.

Koska kyseessä on myös kansainvälinen ruokapäivä, ajattelimme että paras tapa vietää sitä olisi yhdistää nämä

Vuoden 2002 rauhanvangit

Armenia

Amayak Karapetyan
3.11.2000-2.5.2003
Armen Yeghiazaryan
30.3.2001-29.3.2004
Artashes Atoyan
3.12.2001-2.12.2003
Araik Sargsyan
12.12.2001-11.12.2003
Armen Vardanyan
17.1.2002-16.1.2004
Spartek Sargsyan
23.1.2002-22.7.2004
Rafael Alaverdyan
30.1.2002-29.1.2004
Araik Bagdasaryan
1.2.2002-31.7.2004
Vardan Torosyan
1.2.2002-31.7.2004
Yerem Kh'lkhatyan
26.2.2002-25.2.2004
Karen Ambartsyumyan
12.3.2002-11.9.2003
Andrey Alaverdyan
15.3.2002-14.3.2005
Abgar Minasyan
25.3.2002-24.3.2003
Arman Avetisyan
9.4.2002-8.4.2004

1.12. oli jokavuotinen kansainvälinen rauhanvankien päivä. War Resisters' International kokoaa joka vuosi listan eri puolilla maailmaa vangittuina olevista sodan- ja militarismin vastustajista. Muutamat joulukuun alussa julkaistussa listassa mainitut ovat vapautuneet ja lista on niiltä osin päivitetty. Edelleen vangittuina oleville saa lähettää tukipostia. Tämänhetkiset suomalaiset rauhanvangit löytyvät omasta luettelostaan sivulta 7.

Hovannes Serobyany
17.4.2002-16.4.2004
Gagik Gevirkyan
25.4.2002-14.4.2004
Ambartsum Nersisyan
30.4.2002-29.4.2004
Kosh Corrective Labour Colony, Kosh

Armen Alikhanyan
29.4.2002-28.10.2003
Vanadzor Prison

Saak Oganesyany
2.6.2002-
Sarkis Oganesyany
2.6.2002 -
Zhirayr Sukiasyany
2.6.2002-
Nubarashen Prison

Henrik Hovinikeyan
14.1.2002-30.7.2004
Nubarashen - 2 Prison, Nubarashen, Yerevan

Vahan Mkroyan
12.12.2000-10.12.2003
Artik Corrective Labour Colony, Artik

Artur Kazaryan
18.9.2002-17.9.2003
Hratch Tatoyan
15.8.2002-14.8.2004
Vagan Bayatyan
29.10.2002-29.4.2004
vankilaosoite tuntematon

Kaikki ovat aseistakieltäytymisestä tuomittuja Jehovan todistajia.

Valko-Venäjä

Yuri I Bendazhevsky
1.6.2001-1.6.2009
Prison Minsk, ul Kavarijskaya 36, PO Box 36 K, Minsk

Tshernobylin tutkija, joka tuomittiin väärin perustein korruptiosta.

Israel

Mordechai Vanunu
30.9.1986-29.9.2004
Ashkelon Prison, Ashkelon, Israel

Paljasti Isralin salaisen ydinaseohjelman englantil-

laiselle Sunday Times-lehdelle. Kidnapattiin Italiassa 30.9.1986 ja tuomittiin 18 vuodeksi vankeuteen petoksesta ja vakoiluista.

Salman Salameh
4.9.2002 -
Military Prison No4, Military Postal Number 02507, IDF, Israel

Tutkintavankeudessa oleva aseistakieltäytyjä, jota syytetään sotilaskarkuruudesta. Salameh on druusi, joita asevelvollisuus Israelissa koskee.

Israelissa aseistakieltäytyjiä vangitaan lähes päivittäin.

Useimmat heistä saavat 28 päivän vankeustuomion, jotkut useita sellaisia. Päivitettyä tietoa löytyy WRI:n www-sivulta (<http://wri-irg.org>).

Puerto Rico

Pedro Colón Almedes #22192-069
vuoden tuomio - vapautuu 3.1.2003
MDC Guaynabo POB 2147, San Juan, PR 00922-2147

Tuomittiin "raskauttavien olosuhteiden vallitessa tapahtuneesta väkivaltaisesta hyökkäyksestä" ROTC:n (Reserve Officer Training Corps) vastaisen mielenosoituksen yhteydessä Puerto Ricon yliopistolla 30.4.2001 tapahtuneen pienen ja lyhyen käsikämän johdosta..

Aseistakieltäytyjäuutisia maailmalta

Turkki: aseistakieltäytyjä vangittuna

Turkkilainen aseistakieltäytyjä Mehmet Bal pidätettiin 24.10. hänen ilmoittaututtuaan sotilasviranomaisille. Päivää myöhemmin hänet siirrettiin Adanan sotilasvankilaan.

Mehmet Balin tapaus on varsin ainutlaatuinen. Turkin ensimmäinen aseistakieltäytyjä Osman Murat Ülke, joka vietti vangittuna kaksi ja puoli vuotta 1996-1999, oli hänen kanssaan samassa sellissä Eskisehirin sotilasvankilassa. Tuohon aikaan Bal oli fasisti, joka oli tuomittu elinkautiseen vankeuteen murhasta.

Ülke kertoi vankilasta lähettämässään kirjeessä: "Kun minut vangittiin uudelleen ja tuotiin samaan selliin, selliverini olivat yllättyneitä; he ymmärsivät, että olin tosissani aseistakieltäytymiseni kanssa. Mehmetin oli vaikea hyväksyä sitä, joten hän alkoi keskustella kanssani. Jonkun ajan kuluttua pystyimme jo elämään rauhanomaisesti yhdessä.

Vaikka ajatuksemme olivat keskenään ristiriidassa, hän alkoi kunnioittaa minua ja välillemme muodostui eräänlainen ystävyys. Tarkkaillessaan käyttäytymistäni vankilassa hän yritti koko ajan enemmän ymmärtää periaatteitani. Niinpä aloimme käydä pitkiä, aikaisempaa vapautuneempia keskusteluita; puhuimme etiikasta, uskonnosta, antropologiasta, historiasta, nationalismista, psykologiasta... Hän luki kirjoja joita ystäväni toivat minulle ja eräänä päivänä yksi noista kirjoista aiheutti hänessä kuin sisäisen räjähdyskyn. Kun olimme tunteneet toisemme pari vuotta, hän alkoi muuttua yhä nopeammin. ..."

Bal vapautettiin Turkin perustuslakituomioistuimen viime kesäkuussa myöntämän armahduksen perusteella ja hänet määrättiin ilmoittautumaan välittömästi sotilasyksikössä Mersimissä. Hän meni sinne ja kieltäytyi tarttumasta aseeseen. Tällöin hänelle tarjottiin palveluspaikkaa kasarmin kirjas-

tossa, mihin hän tuolloin suostuikin. Syyskuun lopussa hänelle myönnettiin loma. Lomansa aikana hän päätyi siihen, ettei suostu enää palvelemaan edes armeijan kirjastossa, vaan julistautui aseistakieltäytyjäksi.

Adanan sotilasvankilassa Bal puettiin väkipakolla uniformuun, jonka hän riisui yltään ensimmäisen tilaisuuden tullen. Hänet on pyrittävä pukemaan sotilasasuun useita kertoja sen jälkeenkin ja hänen sitä kieltäytyttyä vapaaehtoisesti tekemästä häntä on pahoinpidelty. Balia syytetään "kansanvieraannuttamisesta armeijasta" Turkin rikoslain 155. artiklan mukaan sekä toistuvasta sotilaskäskyistä kieltäytymisestä.

Mehmet Balille voi lähettää tukipostia osoitteeseen:

Mehmet Bal
Adana 6. Kolordu Askeri Cezaevi
Adana
Turkey

Saksa: kurdiaseistakieltäytyjällä karkoituusuhka

Turkkilainen aseistakieltäytyjä Abdulrezzak Er on vaarassa joutua karkoitetuksi Saksasta Turkkiin vaimonsa ja kolmen lapsensa kanssa.

Turkin armeija pakotti Erin, kuten kaikki muutkin kurdikylä Sohranin miespuoliset asukkaat, ryhtymään "kylävalvotuksi". Hän kieltäytyi ja hänet pidätettiin ja häntä kidutettiin useita kertoja. Hän kieltäytyi myös suorittamasta asepalvelusta Turkissa.

Vuonna 1996 hän pakeni Saksaan ja haki sieltä turvapaikkaa. Se evättiin, ja nyt hän on perheensä kanssa vaarassa joutua palautetuksi Turkkiin milloin tahansa. Abdulrezzak Er on sodanvastainen aktivisti, ja vuodesta 1999 hän on toiminut aktiivisesti turkinkurdilaisten antimilitaristien verkostossa Saksassa. Hän on osallistunut julkisiin tilaisuuksiin Saksassa ja tuonut avoimesti julki kieltäytymisensä palvelulla Turkin armeijassa.

Joutuessaan karkoitetuksi Er joutuneen pidätetyksi ja kidutetuksi. Hänet tullaan myös pakottamaan asepalvelukseen. .

Israel: kymmenen aseistakieltäytyjää vangittuna ihmisoikeuspäivänä

Ainakin kymmenen aseistakieltäytyjää oli vangittuna Israelissa kansainvälisenä ihmisoikeuspäivänä 10.12. Kaksi heistä - Jonathan Ben-Artzi ja Uri Ya'acobi - tuomittiin 8.12. jo kuudenteen vankeusrangaistukseen.

Jonathan Ben-Artzi on viettänyt tähän mennessä jo 126 päivää vankilassa. Joulukuun 8. langetetun 35 päivän rangaistuksen jälkeen hänelle kertyy jo 161 päivää vauudessa. Ensimmäisen kerran hänet tuomittiin 8.8. Tuolloin hän kirjoitti: "Minä, Jonathan Ben-Artzi, kieltäydyn liittymästä armeijaan pasifistisen maailmankatsomukseni johdosta. Syvä sitoutumiseni väkivallattomuuteen sai alkunsa jo, kun oli pieni lapsi, ja kehittyi vuosien saatossa laajaksi poliittiseksi maailmankatsomuksessa. Oma maani vangitsee minut nyt vakaumukseni johdosta - kansainvälistä oikeutta, perustavanlaatuisia moraalivojoja ja tärkeimpiä ihmisoikeuksia uhmaten. Menen vankilaan ylpeänä, tietoisena siitä että tämä on vähintä mitä voin tehdä tämän maan parantamiseksi ja pasifismin asian edistämiseksi."

Ben-Artzi haki vapautusta asepalveluksesta aseistakieltäytymisen perusteella kaksi vuotta sitten ja vei asian lopulta Israelin korkeimpaan oikeuteen. Koska Israel ei tunnusta oikeutta aseistakieltäytymiseen, armeija ei vapauttanut häntä eikä korkein oikeus muuttanut tuomiota.

Uri Ya'acobi puolestaan tuomittiin ensimmäisen kerran 14. elokuuta 14 päiväksi sotilasvankilaan aseistakieltäytymisen johdosta. Kaksi päivää ennen pidätystään hän julkaisi julistuksen "En ole miehittäjä. Piste." (ks. <http://wri-irg.org/co/yaacobi.htm>). Saatuaan

ensimmäisen tuomionsa hänet on tuomittu viisi kertaa uudelleen. Tähän mennessä hän on istunut vankilassa 106 päivää, ja joulukuussa langetettu tuomio lisää päivien kokonaismäärän 134:än.

Ben-Artzin ja Ya'acobiin tapaukset kertovat Israelin viranomaisten aseistakieltäytyjiä kohtaan omaksumasta kovemmasta linjasta. Tavallisesti aseistakieltäytyjät julistettiin "palvelukseen kelpaamattomiksi", kun he olivat istuneet vankilassa 90-100 päivää. Tilanne näyttää kuitenkin olevan muuttumassa - aikaisemmin tänä vuonna aseistakieltäytyjä Victor Sabranski vangittiin viisi kertaa yhteensä 126 päivää. Nykyinen aseistakieltäytyjien kovempi kohtelu vaikuttaa olevan myös vastatoimenpide lisääntyvälle haluttomuudelle palvelu armeijassa. Avoimesti aseista kieltäytyvien määrä kasvaa vakaasti. Lisäksi monet reserviläiset jättävät - lukuisista eri syistä - nouduttamasta palvelukseenastumismääräystä.

Tadzikistan: Asevelvollisuus sananvapauden tukahduttamisen välineenä

YK:n humanitaaristen asioiden tiedotuskeskus IRIN tiedotti 4.11., että yhdeksän TV-toimittajaa pidätettiin lokakuun lopulla Tajikin kaupungissa pohjois-Tadzikistanissa. Kuusi heistä vapautettiin välittömästi, mutta kolme määrättiin aloittamaan samantien sotilaspalvelus.

Riippumattomille TRK-Asia ja SM1 -asemille työskennelleet lehtimiehet pidätettiin, kun he olivat osallistuneet TV:n puheohjelmaan, jossa kerrottiin kaupungissa lokakuussa järjestetyistä kursseista. TRK:n henkilökunnan mukaan pidätysten syy oli aseman hiljattain lähettämä ohjelma, jossa kerrottiin viranomaisten kovakätisistä otteista värvätessä nuoria sotilaspalvelukseen.

Tadzikistanissa on voimassa asevelvollisuus, mutta käytännössä vain pieni osa asevelvollisuusikäi-

sistä miehistä joutuu palvelukseen. Tämä osa valikoituu varsin sattumanvaraisesti ja väkivaltainen pakokövrääminen on tavallista.

Armenia: Jehovan todistajia vankeuteen

Armenialainen aseistakieltäytyjä ja Jehovan todistaja Vagan Bajatjan tuomittiin puolentoista vuoden ehdottomaan vankeusrangaistukseen Erebuni-Nubarashenan piirioikeudessa 29. lokakuuta. Bajatjan oli aikaisemmin syksyllä toimittanut viranomaisille kirjeen, jossa ilmoitti kieltäytyvänsä palveluksesta uskonnollisen vakamuksensa johdosta. Hänet pidätettiin pian sen jälkeen. Uutistoimisto Priman mukaan oikeuden tuomari Anan Petrosyan kutsui Bajatjania "itse-pintaiseksi asevelvollisuudesta keplottelijaksi".

Toinen Jehovan todistaja, Artur Grigorjan puolestaan sai marraskuun lopulla kahden ja puolen vuoden tuomion Armenian vetoomustuomioistuimessa Jerevanissa. Grigorjan pidätettiin syyskuun lopussa ja hän sai 1.11. vuoden vankeustuomion Norh-Marashin piirioikeudessa "sotilaspalveluksen välttelmisestä". Syyttäjä L. Musakhanjanin mielestä tämä ei ollut tarpeeksi, ja hän vetosi tästä "vertaansa vailla olevan lievästä seuraamuksesta". Hän oli erityisen ärsyyntynyt siitä, ettei Grigoryan tunnustanut syyllisyyttään.

Grigorjan on parhaillaan tutkintavankeudessa Nubarashenin vankilassa odottamassa päätöstöä asianajajansa korkeimmalle oikeudelle tekemään valitukseen.

Tällä hetkellä Armenian vankiloissa istuu 18 aseistakieltäytymisestä tuomittua Jehovan todistajaa. Lisäksi neljä muuta on pidätetty hiljattain ja he odottavat parhailaan oikeudenkäyntiä. Armeniassa ei ole aseistakieltäytymistä koskevaa lainsäädäntöä, vaikka Euroopan neuvoston jäsenenä sen tulisi säätää sellainen.

Cacimiar Zenon Encarnación
Pedro Zenon Encarnación
Regaladon Miro Corcino

Kaikki kolme ovat tutkinta-vankeudessa odottamassa 2.11.2002 järjestettävää oikeudenkäyntiä (sen tuloksesta ei ole kantautunut tietoa tänne saakka). Tunkeutuivat luvatta Viequesin sotilastukikohdan pommitusharjoitusalueella Puerto Ricossa syyskuussa 2002 (ks. tarkemmin Siavri&Totaali 1/02)..

Venäjä

Grigory Pasko
25.12..2001-15.12.2005
SIZO IZ - 25/1, Partisanskij Prospekt 28b, 690106 Vladivostock, Russia

Sotilasasioihin perehtynyt venäläinen journalisti, joka tuomittiin vakavasta petoksesta kerrottuaan Venäjän laivaston harjoittamasta ydinjätteen upottamisesta mereen.

Etelä-Korea

Yli 1200 Jehovan todistajaa on parhaillaan vangittuna aseistakieltäytymisen johdosta. He saavat tavalisesti kolmen vuoden vankeustuomion.

Aseistakieltäytyjät ovat alkaneet myös organisoitua. 12 opiskelijaa julistautui aseistakieltäytyjäksi syyskuussa 2002.

Turkki

Mehmet Bal
24.10.2002 -
Adana 6. Kolordu Askeri Cezaevi, Adana, Turkey

Aseistakieltäytyjä, joka kieltäytyi aloitettuaan sotilaspalveluksen. Hän ilmoitti kieltäytymisestään 24.10. ja odottaa parhaillaan oikeudenkäyntiä vangittuna.

Turkmenistan

Nikolai Shelekhov
2.7.2002-1.1.2004
vankilaosoite tuntematon
Kurban Zakirov
23.4.1999-22.4.2008
Turkmenbashi labour colony Respublika Turkmenistan, BPT - 5,p/p V.S. g. Turkmenbashi

Jehovan todistajia.

USA

Kenneth F Crowley #90963-020
10.9.2002-10.3.2003
Federal Prison Camp Beaumont, PO Box 26010, Beaumont, TX 77720

Mary Dean #90965-020
10.9.2002-10.3.2003
Kathleen Desautels #90966-020
10.9.2002-10.3.2003
Kate Fontanazza #90967-020
10.9.2002-10.3.2003
Federal Prison Camp Greenville, PO Box 6000, Greenville, IL 62246

Aseistakieltäytyjät Kaukasuksella ja Keski-Aasiassa

Kansainvälisen rauhanvankipäivän teema oli tänä vuonna aseistakieltäytyjien tilanne Kaukasuksen ja Keski-Aasian Neuvostoliiton hajotessa itsenäistyneissä valtioissa. Alla tietoa aiheesta.

KAUKASUS

ARMENIA

Voimassaoleva lainsäädäntö ei takaa aseistakieltäytymisoikeutta, mutta Euroopan Neuvoston jäsenmaana Armenia on velvollinen säätämään lain vaihtoehtopalveluksesta vuoden 2003 aikana.

Viime kuukausina on keskusteltu kahdesta eri aloitteesta vaihtoehtopalveluslaiksi, mutta kumpapaakaan ei ole hyväksytty. Molemmat versiot toisivat mukanaan kestoltan syrjivän vaihtoehtopalveluksen (42 kk, 18 kk pidempi kuin sotilaspalvelus) sekä muita syrjiviä rajoituksia: vaihtoehtopalveluksen suorittaneille asetettaisiin virka-kielto. Se sallittaisiin vain tiettyjen uskonnollisten ryhmien edustajille ja se toteutettaisiin armeijassa, näin ollen kyseessä olisi tosiasiaassa eräänlainen aseeton sotilaspalvelus.

Viime vuosina viranomaisvaino on jopa lisääntynyt, ja aseistakieltäytyjät tuomitaan tavallisesti useiden vuosien vankeusrangaistuksiin. Euroopan Neuvoston vaatimuksen jälkeen Armenia armahti ja vapautti 37 Jehovan todistajaa kesäkuussa 2001, mutta pian sen jälkeen järjestettiin uusia oikeudenkäyntejä. Oikeusministeriön mukaan vuoden 2001 aikana yhteensä 75 ihmistä todettiin syyllisiksi ”sotilaspalveluksen välttelemiseen”, heistä 32 Jehovan todistajia.

Tällä hetkellä Armeniassa on vangittuna ainakin 25 Jehovan todistajaa.

AZERBAIDZHAN

Oikeus suorittaa ”vaihtoehtoinen sotilaspalvelus” henkilökohtaisten uskomusten perusteella on säädetty maan perustuslaissa 1995. Kuitenkaan vaihtoehtopalvelusta säätelevää lakia ei ole vielä koskaan säädetty.

Euroopan Neuvoston jäsenyytensä johdosta Azerbaidzhan on velvollinen takaamaan oikeuden aseistakieltäytymiseen. Tämän johdosta perustuslain maininta ”vaihtoehtoisesta sotilaspalvelusta” muutettiin elokuussa 2002 järjestetyn kansanäänestyksen jälkeen muotoon ”vaihtoehtoinen palvelus”, ja uusi vaihtoehtopalvelusta koskeva laki oli tarkoitus hyväksyä vielä vuoden 2002 aikana. Yksityiskohtaista informaatiota laista ei ole toistaiseksi saatavilla ja on epävarmaa, ollaanko sitä toimeenpanemassa lähiaikoina. Tällä

hetkellä maassa ei ole vangittuja aseistakieltäytyjiä ja tutkinta kahta Jehovan todistajaa vastaan on keskeytetty lainmuutosten johdosta. Vangittuna on noin 2600 sotilaskarkuria ja kutsuntojen välttelijää, mutta heidän motiiveistaan vältellä asepalvelusta ei ole tietoa.

GEORGIA

Vaikka useitakin vaihtoehtopalvelusta koskevia lakeja on hyväksytty vuoden 1991 jälkeen, yhtään niistä ei ole toimeenpantu. Tuorein laki ”vaihtoehtoisesta siviilipalveluksesta” (vuodelta 1997) ei myöskään ole EN:n standardien mukainen, sillä siinä säädetty vaihtoehtopalvelus on kestoltaan rangaistuksenluontoinen (36 kk, kun asepalvelus kestää 24 kk) eikä ilmeisesti täysin siviililuontoinen.

Käytännössä mitään puolueettomia menettelytapoja, joiden puitteissa siviilipalvelukseen olisi mahdollista hakeutua, ei ole vielä säädetty, vaikka yli 300 ihmistä on vaatinut pästä suoritamaan sitä. Vapautuksen asepalveluksesta voi hankkia vain lahjomalla viranomaisia.

Viime vuosina Georgian viranomaiset ovat tavallisesti jättäneet Jehovan todistajat kutsumatta välttääkseen avoimet aseistakieltäytymistapaukset. Koska useimmat nuoret miehet eivät halua palvella – lähinnä armeijan surkeiden olosuhteiden johdosta – Jehovan todistajien määrä maassa on kasvanut nopeasti.

Puolustusministeriön mukaan vankiloissa on tällä hetkellä 167 kutsuntojen välttelijää ja sotilaskarkuria, muttei ole tiedossa onko heidän joukossaan aseistakieltäytyjiä.

ABHASIA

Itsenäiseksi julistautuneen Abhasian tasavallan, jota ei ole kansainvälisesti tunnustettu vaan pidetään osana Georgiaa, vuonna 1994 säädetty perustuslaki ei sisällä mainintaa oikeudesta vaihtoehtopalvelukseen, ja vaikka vuonna 2001 käytiin keskusteluja vaihtoehtopalveluslain säätämisestä, käytännössä asia ei ole edennyt. Vuosina 1995-2000 ainakin 30 Jehovan todistajaa on vangittu aseistakieltäytymisen johdosta.

KESKI-AASIA

KAZAKSTAN

Oikeutta aseistakieltäytymiseen ei ole tunnustettu eikä vaihtoehtopalvelusta koskevia säädöksiä ole olemassa. Useat asiasta käydyt keskustelut eivät ole johtaneet vaihtoehtopalveluslain säätämiseen, vaan asepalveluksen muuttamiseen joustavammaksi: eräässä palvelumuodossa yhdistyy lyhyt sotilaallinen koulutus sen jälkeen tehtävään siviililuontoiseen työhön.

Aseistakieltäytyjien tuomitseminen oli ongelma monien vuosien ajan. Koska Kazakstanin asevelvollisuuslaki sallii uskonnollisten yhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden vapauttamisen palveluksesta, Kazakstanin Jehovan todistajat päättivät yhteisymmärryksessä valtion kanssa vuonna 1997 julistaa kaikki kirkkonsa jäsenet papeiksi. Sen jälkeen ei ole tullut tietoon aseistakieltäytymistapauksia.

KIRGISTAN

Vaihtoehtopalveluksella on maassa jo melko pitkät perinteet, sillä ensimmäinen laki säädettiin vuonna 1992. Vuoden 2001 vaihtoehtopalveluslaki lyhensi palvelusajan 36 kk:sta 24:ään, kun sotilaspalvelusta saman aikaan lyhennettiin 18:sta 12 kuukauteen.

Uuden lain mukaan vaihtoehtopalvelus voidaan suorittaa valtion siviili-instituutioissa ja 20% palkasta annetaan puolustusministeriölle. Vaihtoehtopalveluksen suorittaminen on erittäin yleistä: keväällä 2001 yli 70% kutsutuista ei halunnut palvella armeijassa ja lähes puolet 3500 asevelvollisesta kutsuttiin vaihtoehtopalvelukseen. Lisäksi jatkuvasti kasvava sotilaskarkuruus on ongelma Kirgistanin vain 12 000 miestä käsittävälle armeijalle.

Marraskuussa 2001 tuli tietoon tapaus, jossa kirgiisiviranomaiset olivat ryhtyneet toimenpiteisiin aseistakieltäytyjää vastaan: baptisti Dmitri Shukhov lähetettiin psykiatriisiin tutkimuksiin, koska hän kieltäytyi vannomasta sotilasvalaa. Viranomaisten mukaan häntä ei voitu hyväksyä vaihtoehtopalvelukseen, koska hänen kirkkonsa on kieltäytynyt rekisteröitymästä.

TADZIKISTAN

Oikeutta aseistakieltäytymiseen ei mainita maan lainsäädännössä. Näin ollen ei ole lain tarjoamaa mahdollisuutta suorittaa minkäänlaista vaihtoehtopalvelusta, eikä sellaista tultane myöskään säätämään lähivuosina.

Sotilaspalveluksesta uskonnollisista tai eettisistä syistä kieltäytyvistä ei ole mitään tietoa, mutta sotilaskarkuruus ja kutsuntojen vältteleminen on yleistä. Kasvava määrä nuoria miehiä välttelee asepalvelusta lähtemällä työnhaakuun ulkomaille. Sotilaskarkuruuden yleisyys pakotti hallituksen myöntämään sotilaskarkureille armahduksen vuonna 2001, mikäli he suostuvat jatkamaan sotilaspalvelustaan.

TURKMENISTAN

Turkmenistanin lainsäädäntö ei takaa oikeutta kieltäytyä sotilaspalveluksesta ja näyttäisi epätodennäköiseltä, että sellaista lakia oltaisiin myöskään lähivuosina säätämässä.

Aseistakieltäytyjät, joista useimmat ovat Jehovan todistajia ja muita vastaavien uskonnollisten ryhmien jäseniä, tuomitaan rikoslain perusteella useiden vuosien vankeusrangaistuksiin ja joutuvat usein suorittamaan tuomionsa työsiirtoloissa erittäin ankarissa olosuhteissa. Useissa tapauksissa vankia ei ole vapautettu, mikäli hän on omantunnonsyistä kieltäytynyt vannomasta uskollisuudenvalaa presidentille.

Syyskuussa 2002 ainakin kaksi Jehovan todistajaa oli vangittuna aseistakieltäytymisen johdosta.

UZBEKISTAN

Vuoden 1992 vaihtoehtopalveluslaki antaa mahdollisuuden 24 kk:n vaihtoehtopalvelukseen uskonnollisista syistä. Käytännössä vaihtoehtopalvelukseen ei pääse muuten kuin lahjomalla viranomaiset – jos lahjus on tarpeeksi suuri, asevelvolinen saattaa välttää molemmat palvelusmuodot. Vaihtoehtopalvelus on erittäin suosittua: vaihtoehtopalvelukseen määrättävien lukumäärä on yli kolme kertaa suurempi kuin armeijassa palvelevien.

Niin kutsuttu vaihtoehtopalvelus ei ole siviililuontoinen, sillä siihen sisältyy kahden kuukauden sotilaskoulutusjakso. Loppu aika sisältää useimmiten huonosti palkattua palvelustyötä, ja 20% palkasta siirretään puolustusministeriölle.

Parhaillaan käydään keskustelua uudesta vaihtoehtopalveluslaista, mutta lakiesitys ei vielä ole valmis.

Käytännössä aseistakieltäytyjiä, jotka eivät maksa lahjuksia, rangeistaan edelleen: joka vuosi useita Jehovan todistajia tuomitaan ehdollisiin vankeusrangaistuksiin tai koviin sakkoihin.

Chantilly Geigle #90968-020
10.9.2002-10.3.2003
Federal Prison Camp Dublin, 5775 8th Street, Camp Paks, Dublin, CA 94568

John Heid #13815-016
10.9.2002-10.4.2003
Federal Prison Camp Schuykill, Camp 2, Range B, PO Box 670, Minersville, PA 17954-0670

Eric Johnson #90971-020
MB2
10.9.2002-10.3.2003
FCI Manchester, PO Box 3000, Manchester, KY 40962

Janice Sevre-Duszynska #91104-020
10.9.2002-10.12.2002
FMC Lexington, 3301 Lees-town Road, Lexington, KY 40511

Niklan Jones-Lezama #0203593
12.9.2002-12.3.2003
Sherburne County Jail,13880 Highway 10NW, Elkriver, MN 55330-4609

Rae Kramer #91069-020
10.9.2002-10.3.2003
FCI Danbury, Route 37, Danbury, CT 06811

Bill O’Donell #85713-011
10.9.2002-10.3.2003

Atwater USP, PO Box 01900, Atwater, CA 95301

Micheale Pasquale #91102-020
10.9.2002-10.3.2003
Federal Prison Camp Allenwood, PO Box 1000, Montgomery, PA 17752

Fr. Louise Vitale #25803-048
2.10.2002-2.1.2003
osoite tuntematon

Kaikki osallistuivat School of the Americasin vastaiseen aktioon Fort Benningin sotilastukikohdassa syyskuussa 2002. School of the Americas on latinalaisamerikkalaisille tarkoitettu USA:lainen sotilasakatemia, jossa ovat opiskelleet monet maanosan pahamaineisimmista ihmisoikeusrikollisista.

Piknik joukotuhoaseita vastaan

...jatkoa etusivulta

Poliisi ja Peerin kunta yrittivät estää tapahtuman julistamalla tapahtumapäiväksi kokoontumiskiellon Kleine Broge-lin ympärille. Yli neljän henkilön joukko joka liikkui kielletyllä alueella tulkittiin laittomaksi kokoontumiseksi ja pidätettiin. Yleinen taktiikka olikin kulkea kielletylle alueelle tulvaessa kolmen tai neljän hengen ryhmissä jättäen viidenkymmenen metrin välimatka ryhmien välille. Paikalle oli tuotu 400 poliisia ja sotilasta estämään mielenosoittajien pääsy tukikohtaan. Suurin osa yrittäjistä onnistui silti pääsemään sotilastukokohdan aitojen sisäpuolelle ennen jättäytymistään pidätetyksi.

Viranomaisten ja mielenosoittajien välillä ei ilmennyt vakavia yhteenottoja ja yleisesti ottaen tukikohtaa vartioivat sotilaatkin käyttäytyivät ystävällisesti. Pidätetyt mielenosoittajat vietiin tukikohdan alueella oleville aidatuille tenniskentille, joissa heitä pidettiin pidätysajankohdasta riippuen neljästä yhdeksään tuntia. Poikkeuksena vuoden 2001 tapahtumaan pidätetyille annettiin tällä kertaa tuoda hieman ruokaa ulkopuolelta ja mikäli jaksoi jonottaa pääsi käymään vessassa

DANIEL KOPONEN

ja täyttämässä vesipulloja. Tapahtuman jälkeisenä päivänä Peerin kunnanjohtaja antoi poliisin kanssa yhteisen tiedotteen, jossa he kiittivät mielenosoittajia rauhallisesta käytöksestä.

Tapahtuma oli käännekohta Belgian vuonna 1997 alkaneessa ydinaseiden vastaisessa kampanjassa. Mikäli hallitus

ei reagoi mielenosoittajien vaatimuksiin noudattaa kansainvälistä lakia ja luovu ydinaseista siirtyy kampanja askeleen radikaalimpaan suuntaan - konkreettiseen aseistariisuntaan. Tämä toteutetaan mm. estämällä niiden kuljettamiseen käytettävien F-16 -hävittäjien toiminta väkivallattomasti ja vaaraa aiheuttamatta. Yksi suunniteltu tapa on hävittäjän tuu-

lilasin maalaaminen niin, ettei koneella näe lentää. Neuvottelut viranomaisten kanssa ovat kuitenkin ensisijainen tie ydinaseuhan poistamiseksi.

Toisaalta Bomspotting toimi myös laajemman yhteistyön käynnistäjänä eri Euroopan maiden ydinaseriisunta-aktiivien välillä. Valtaosa tapahtuman suomalaisista osanottajista saapui Belgiaan Aseistakieltäytyjäliiton järjestämän bussikuljetuksen mukana. He osallistuivat myös ennen Bomspotting-tapahtumaa Gentissä järjestettyyn koulutukseen sekä ydinaseita ja -voimaa käsitteleviin työryhmiin. Paikalle oli saapunut ryhmiä Belgian ja Suomen lisäksi Saksasta, Italiasta ja Ruotsista sekä muutama britti.

Tapahtumalle ideoitii myös jatkoa, ja seuraava samaan konseptiin perustuva tapahtuma onkin Skotlannissa maaliskuun puolivälissä. "The Really Big Blockade"-kansalaistottelemattomuus-tapahtuman yhteydessä järjestetään koulutusta ja työryhmiä kuten syksyllä Belgiassa. Samoin myös Skotlanttiin järjestetään AKL:n bussikuljetus.

SIMO HELLSTEN

Skotlannin tapahtumasta lisää tietoa: www.aseistakieltäytyjaliitto.fi/rbb

Jyväskylän Rauhaa-juhla (o)soitti solidaarisuutta Hermajalle

Tässäpä lyhyt kertaus Jyväskylän aseistakieltäytyjä liiton järjestämästä RAUHAA!!! -viikonlopusta, jonka aikana järjestettiin muun muassa RAUHAA -konsertti, tarkoituksena kerätä rahaa jyväskyläläiselle maanpakolaiselle Jussi Hermajalle, sekä herätellä keskustelua sivarien&totaalien asemasta yleisiä antimilitaristisiakaan kysymyksiä unohtamatta.

Perjantai 27.9.

Tapahtumat alkoivat itse asiassa jo torstaina 26.9. Jyväskylän keskustassa järjestetyllä RUOKAA, EI ASEITA -tapahtumalla, joka sujui kaikin puolin hyvin. Kävijöitä oli normaaliin tapaan ja rutinoitunut REA -porukka hoiti myös tulevan viikonlopun mainostusta erinomaisesti.

Perjantain ohjelmaan kuului RAUHAA!!! -tukikeikka Jussi Hermajalle, Jyväskylän ILOKIVESSÄ eli ylioppilastalolla. Esiintyjäkaarti oli loistava, mistä lie moinen setti oli saatukin kokoon. Iltaa vahvisti vielä omalla erinomaisella ruoalään TEIJÄN KEITTIÖ. Se valmisti niin esiintyjille kuin yleisöllekin loistavaa vegaanimättöä, leipää jne. Eli kiitos heille, ilman ruokaa ei olisi ollut keikkaa.

Kaikkien syötyä ja ovien avauduttua kello 21:00 alkoi väkeä valua hiljakseltaan sisälle. Ilmiö oli sinänsä omalaatuinen. Että Jyväskylässä, kuten itse asiassa muuallakin, yleisö vaivautuu yleensä paikalle vasta noin kello 00:00, mutta nyt ensimmäisen yhtyeen ULTRAMARIININ aloittellessa hieman yli 22:00 oli sisällä jo satakunta maksanutta. Järjestäjät saattoivat jo osin huokaista helpotuksesta, sillä alhaisella hinnalla (6 euroa), vaadittiin yleisöä satamäärin, jotta järjestyskulut saataisiin katetuksi.

Ultramariini soitti, ja hyvin soittikin. Poppi raikui ja ihmiset taputti, tunnelma nousi ja bileet olivat valmiit käynnistymään toden teolla. Ultramariinin encoren loputtua noin kello 23:15 jatkoivat

DJ:t osuuttan musapuolen hoite-lussa. Ja Teijän keittiön ruoka teki kauppaansa.

Kun RAUHANORKESTERI aloitti erittäin vapaan jatsinsa, väkeä valui sisään tasaisena virtana. Rauhanorkesterin revittely oli sitä luokkaa, että osa yleisöstä päätti siirtyä yläkertaan kuuntelemaan pehmeää soulia, mutta ne jotka jäivät katselemaan saivat jatsia, performanssia ja aitoa hip-pihenkeä osakseen niin paljon, että sillä energialla jaksaa vaikka kaksi talvea putkeen. Joidenkin ihmisten mieli oli todella vapaa ja ennakkoluuloton, Rauhanorkesterin jäsenten erikoisesti. Heidän osuutensa myös takahuoneen hengen luomisessa, sekä järjestäjien tunnelman nostatuksessa oli korvaamaton, kiitos siitä.

Rauhanorkesterin lopetettua alkoi väkimassaa Ilokiven alaker-rassa olla jo niin, että pyödyt ja tuolit oli syytä siirtää pois. DJ:den raggasetitys lämmitti yleisöä, jota alkoi olla jo lähemmäs kolmesataa, siten että tanssilattia oli tupaten täynnä. Jyväskylän AKL oli pyytännyt Sampsa Oinaalan pitämään puhetta, ja tämä olikin ottanut homman vastaan mieluusti. Ja hyvän puheenkin piti. Voimakkaiden sanojen myötä Sampsa pyysi lavalle illan pääesiintyjät, eli TULENKANTAJAT, pohjoisen pasifistit ja jokaisen valkoisen puritaanin vihollisen numero 1. Illan setti oli räätälöity erityisesti sivareita ja totaaleja varten.

Yleisö nautti, bändi nautti. Jopa järjestäjät nauttivat, koska talou-

dellisesta katastrofista ei enää ollut pelkoa. Saman illan aikana tapahtui Jyväskylässä nimittäin sen verran omituinen ilmiö Suomessa, että kolme eturivin bändiä oli kaupungissa yhtä aikaa. Ismo Alanko oli myyty loppuu, samoin YUP, mutta silti myös sivaribileisiin riitti paljon osallistujia, että Ilokiven alakerta ei olisi enää kovin montaa kymmentä henkilöä imenyt. Kenttähaastattelua tehdessä sain selville, että väkeä RAUHAA!!! -juhlaan oli saapunut Rovaniemeltä, Lahdesta, Mikkelistä, Pieksämäeltä, Tampereelta, Hämeenlinnasta, Turusta ja Helsingistä, ja tietenkin itse tapahtumakaupungista. Eli kattavuus oli oikein hyvä ja laaja, vaikka oman kaupungin väkeä verottikin muiden mainittujen suosikkiartistien vierailu.

"Ootko valmis tappaan isänmaas puolesta? Kato ei paljon nappaa, Lapinjärvi on meidän mesta" -iskulauseiden vielä kaikussa salissa, lopetti Tulenkantajat erikoispitkän ja niin musiikillisesti kuin lyyrisesti ainutlaatuisen pasifistisen keikkansa, jonka jälkeen DJ:t Lieskakukko, K-Real, Gimmix ja Dj punaiset paperit. Kaikilla oli hyvä mieli. Rauhaa oli aistittavissa myöhäisyön tunnelmissa, kun bändit lähtivät kuka jatkoille, kuka kotimatalle. Kaikkien kuulemiemi mielipiteiden mukaan ilta oli ollut loistava ja ikimuistoinen, ensimmäinen laatuaan, mutta ei toivottavasti viimeinen.

Luantai 28.9.

Päivä lähti käyntiin, kellä aikaisemmin, kellä myöhemmin, mutta kaikilla viimeistään Sivari Pride -kulkueen järjestäytyessä kaupungin keskustassa kello 13:30. Kulkueeseen osallistui muun muassa vanki (Samps) ja kapiaisia, jotka uhittelivat muita ja ohikulkijoita vesipysäyillä ynnä muulla nihilistisellä rekvisiitalla. Kulkueen oli siis tarkoitus olla sekoitus teatteria ja normaalia mielenosoitusta, ja sitä se onnistuneesti olikin. Häiriököntiä ei itse marssilla esiintynyt, mutta Kolmikulmalla kävi pari humalaista nuorta miestä repimässä TEE TYÖTÄ, JOLLA ON TARKOITUS-banderollia, siitä mitään kuitenkaan kostumatta.

Kulkue saapui Ilokiven pihaan noin kello 14:15, jonka jälkeen ryhmä asteli sisään syömään Teijän keittiön valmistamaa hernerokkaa. Kaikkien syötyä aloitimme noin kello 15:15 Tee työtä, jolla on tarkoitus -seminaarin, jonka tarkoituksen oli pohtia sivarien ja totaalien tekemän työn yhteiskunnallisesti arvokasta luonnetta, siviiriin liittyviä käytännön ongelmia, sekä yleisiä linjoja aseistakieltäytymisessä ja pasifismissa. Myös Natosta oli tarkoitus puhua.

Ja kaikesta puhuttiinkin. Paikalla oli niin konservatiivista puolueedustusta Keskustasta, kuin hyvinkin vapaamielisiä sitoutumattomia kannanottoa. Olipa paikalla yksi sotiemme veteraanikin, joka tosin edusti ikäryhmäänsä harvinaisella tavalla positiivisesti, nimittäin esittämällä erittäin sodanvastaisia mielipiteitä. Keskustelua on turha lähteä tässä purkamaan, sillä puhetta ja näkökantoja kertyi vajaan kolmen tunnin aikana niin paljon, että jo nyt pitkä raportti muodostuisi kirjaksi.

Keskustelutilaisuuden otsikosta saamme muuten kiittää itse Puolus-

tusvoimia, ja niitä tuntemattomia tahoja, jotka levittivät

Jyväskylän kaupunkikuvaan maanpuolustusmessujen aikana satoja Tee työtä, jolla on tarkoitus -julisteita. Nämä julisteet eivät ilmeisesti kuitenkaan olleet Puolustusvoimien omia, sillä niissä viime aikoina eri puolilla vilahdellut Suomen armeijan Hornet-mainos oli liitetty pääkallojen, ruumiiden ja hautojen ympäröimien kehyksiin... Seminaarin teema osui juuri kohdalleen, tekevähän sivarit ja totaalit hyvää ja rakentavaa työtä, päinvastoin kuin useat ikätoverinsa (säälä heitä kun eivät ymmärrä oman parhaansa päälle).

Kun puheet oli pidetty, siirtyi nelikymmenpäinen joukkio BAARI VAKIOPAINEESEEN, jossa Rauhanorkesteri jatkoi siitä, mihin oli eilen jäänyt, eli mielen vapauttamisesta, rauhasta ja jatsista. Heidän jälkeen VINYLON DJ:t pitivät huolen lopusta, ja kuulemani mukaan kestävimmat jatkoivat rauhan-teeman pohtimista aina sunnuntaihin, aamu yhdeksään. Hiljainen ja RAUHALLINEN sunnuntai oli kaikille tervetullut, mutta ei väsymyksen ja turhautumisen vuoksi, vaan hyvin onnistuneiden ja laadukkaiden RAUHAA!!! -juhlien päätepiteeksi. Aamuinen munkkikahvi ulkosalla teki eräällekin sivarille hyvää, ja mielessä on jo virinnyt uusien sivarien kertausbileiden järjestäminen, mutta vasta ensi vuoden puolella.

MIKKO JAKONEN

Jyväskylässä 4.10 2002, Aseistakieltäytyjäliiton Jyväskylän posen puolesta

<http://www.co.jyu.fi/~tema/suomi/Rauhaa.html>

NORDICOM 2002 – siviilipalvelus pohjoismaissa

VUOTUINEN yhteispohjoismainen NORDICOM-aseistakieltäytyjätapaaminen järjestettiin viime syksynä Oslossa. Tapaamiseen osallistuivat paikallisten siviilipalvelusmies-luottamusmiesten lisäksi AKL ja sen Tanskalainen vastine Militærnægterforening. Ruotsin luottamusmiehet eivät päässeet saapumaan tapaamiseen työkiireittensä takia. Pohjoismainen yhteistyö organisaatioiden välillä on jatkunut vuosittaisten kokousten muodossa jo useampia vuosia ja nyt Oslossa päätettiin aloittaa taajempi yhteydenpito eri maiden aseistakieltäytyjien edustajien välillä.

Eri pohjoismaiden siviilipalvelusjärjestelmät eroavat toisistaan varsin paljon. Merkittävin ero Norjan ja Suomen välillä on Ruotsissa ja Tanskassakin käytössä oleva luottamusmiesjärjestelmä. Sivareilla on oikeus äänestää keskuudestaan alueelliset luottamusmiehet, jotka valvovat heidän etujaan. Norjassa oikeusministeriön alaisena toimiva järjestelmä edesauttaa joukkotoiminnan suun-

nittelua, sillä periaatteessa kaikki palvelustaan suorittavat sivarit ovat tavoitettavissa. Syksyllä norjalaiset sivarit suunnittelivatkin laiton lakko protestoidakseen Irakin sotaa vastaan.

Myös luottamusmiesjärjestelmän puutteet ovat tulleet Norjassa selvästi esiin. Kun vaaleilla valitut edustajat lopettavat palveluksensa pian, ei toiminnalla ole jatkuvuutta. Aikaisemmat kokemukset eivät siirry seuraaville luottamusmiehille. Tätä puutetta paikkaamaan ovat Norjalaiset suunnitelleet perustavansa AKL:n kaltainen aseistakieltäytyjäyhdistyksen, jonka kautta sivarit voisivat vaikuttaa ja ottaa aktiivisesti kantaa rauhan kysymyksiin palveluksensa jälkeen. Yhdistyksen rahoituksellekin löytyy potentiaalia – norjalaissivarit kun saavat valtiolta erillisen rahasumman, jonka saa käyttää ainoastaan eri yhdistysten jäsenmaksuihin.

Tanskassa luottamusmiesjärjestelmä ei puolestaan toimi lainkaan. Sivareille ei ole vuosiin löytynyt luottamusmiehiä ja järjestelmän muutenkin on ollut varsin pitkään

SIMO HELLENEN

uneliaassa tilassa, joten asiantuntemusta ei löydy edes hallinnosta. Tanskassa aseistakieltäytyjien asioita hoitaa Militærnægterforening - paikallinen AKL, jonka toimintatavat ovat hyvin samankaltaisia ja samoin kuin Suomessa aktiiveilla on työstään useiden vuosien kokemus.

Nyt kun Tanskan kutsuntaikäluokat ovat olleet parina viime vuonna pieniä, maassa toteutetaan valikoivaa asevelvollisuutta

uudella tavalla – kaikki valitaan. Kutsuttavien lukumäärä on kiinteä ja suurissa ikäluokissa monet välttävät palveluksen arvonnan perusteella. Uusi kutsuntamenetely on myös näkyneet sivareiden määrässä. Vuodesta 2000 vuoteen 2001 siviilipalveluksen valinneiden määrä kasvoi 69%, 446:sta 754:ään. Osittain lukuun vaikutti myös Afganistanin sota.

Sivarien taloudellisissa asemassakin on eroja. Tanskalainen sivari

saa työstään rahallisen korvauksen, sillä verojen jälkeen käteen jää 1170 euroa kuukaudessa. Kalliimmassa maassa asuvalla norjalaisella sivarilla palkka on reilut 700 euroa. Suomessahan sivari saa 108, 172,5 tai 247,5 euroa kuukaudessa, riipuen takana olevista palveluspäivistä.

SIMO HELLENEN

SIVIILIPALVELUKSEN LISÄKSI Oslossa käsiteltiin myös Palestiinan kysymystä. Paikalle oli kutsuttu Adam Keller israelilaisesta rauhanjärjestöstä Gush-Shalomista ja Sheerin al-Araj (kuvassa vas.) palestiinalaisesta kansalaisjärjestöstä. Tutkijan näkökulman aiheeseen toi Tromsøin rauhaninstituutin johtaja ja WRI:n entinen puheenjohtaja Jørgen Johansen (kuvassa oik.). Luentoja ja samana iltana järjestetyn julkisen paneelikeskustelun pohjalta kokouksen osanottajat laativat kannanoton Palestiinan kysymykseen:

<http://www.nordico.org/resolution.htm>

Vilauksia saksalaisen pasifismin – DFK-VK

HISTORIASTAAN huolimatta Saksassa on ollut jo kauan pasifistista toimintaa. Tai juuri sen tähden. Ensimmäinen, nykyään siis vanhin pasifistis-antimilitaristinen järjestö perustettiin 1892, tätä nykyä nimeltään DFG-VK, Deutsche Friedensgesellschaft – vereinigte KriegsdienstgegnerInnen. Nimijätti on 110-vuotisessa olemassaolossaan kulkenut monen historiallisen mullistuksen läpi muuttuen itsekseen. Päätaivoite on silti säilynyt.

”Tavoitteenamme on tietysti täydellinen aseistariisunta ja väkivallan kitkeminen”, toteaa Stephan Brües, DFG-VK:n toimistolta tavoitettu järjestösihteeri, ”mutta on oltava realistinen, toki meillä on välitavoitteita ja keinoja niiden saavuttamiseksi”. Järjestön nimi käännettynä ei saksalaiseen tapaan ole lyhyt, Saksalainen Rauhanseura - Yhdistyneet Asepalveluksen Vastustajat, mutta kertoo järjestön olemuksesta. Vaikka tuskin arvasivat järjestön perustajajäsenet toista vuosisataa sitten, millaisella toiminnalla näyttää uudella vuositu-

EDE

Vuoteen 1927 mennessä noin 30000:n noussut jäsenmäärä kääntyi laskuun Weimarin valtakunnan hajottua, taloudellisen taantuman iskettyä ja kansallissosialistien rajoitettua pasifistista toimintaa valtiolle haitallisena. Toiseen maailmansotaan mentäessä oli järjestö painunut maan alle, eihän Hitler pitänyt toisinaajatteloista. Käsittelemättömän tuhoisan sodan jälkeen DFG muodostui uudestaan ja vaati täydellistä militarismien ja fasismien kitkemistä. Ajatus sai vastakaikua sodan kauhut kokeneilta kansalaispiireiltä, jäsenmäärä kohosi yhteiskunnan etsiessä selityksiä sotaan ja toivoessa, ettei vastaava koskaan tapahtuisi.

Painopiste 50- ja 60-lukujen sodanjälkeisyydessä oli rauhanomaisen yhteiselön muodostamisessa kansojen kesken sekä täydellisessä aseistariisumisessa. DFG oli etsimässä ratkaisua jaetun Berliinin kysymyksen ja mahdolliseen Saksojen jälleenyhdistymiseen. He kampanjoivat myös Saksan jälleenvastustelua vastaan. Järjestöyhdistymisen takia nimeen liitettiin noilla main VK; asepalveluksen vastustaminen totaalkieltäytymiselläkin nousi keskeisemmäksi teemaksi järjestössä. Tuolloisessa ajan hengessä siihen alettiin näkemään enemmän mahdollisuutta. Vietnamin sota ja ydinaseet tulivat järjestön asialistalla. Nykyinen jä-

senmäärä 5500 on pienempi kuin parhaina (hippi)vuosina, mutta vähäisempikin se on ollut.

Nykyisyys ja siinä toiminen

”Kansalaisjärjestöjen kenttä on muuttunut Saksassa, se on tavallaan sirpaleisempi”, toteaa Brües, ”eikä jättimäisiä jäsenmääriä voidakaan olettaa”. ”Vaikka olemme vanhin antimilitaristinen järjestö, emme ole ainoa, ja tätä nykyä monet erikoistuneet järjestöt kiinnostavat nuoria enemmän, kuten antifaa-toiminta tai ydinaseiden vastustus.” Samaan hengenvetoon huokaa Brües yleisen kiinnostuksen järjestötoimintaan laskeneen, ”On vähemmän poliittisesti tiedostavia nuoria, jotka haluavat toimia, omistautuisivat asialle. Kiinnostuksen puute on tosin ongelma kaikkialla yhteiskunnassa”. DFG-VK:n tilanne ei ole kuitenkaan huono, viime aikoina on mukaan tullut uusia nuoria jäseniä – eikä elo ole vain nuorten varassa. Järjestössä saksalaisiakin silmiinpistävää on vanhempien jäsenten osuus; Brües tuntee muutamia 70- 80-vuotiaita aktiivejakin. ”Enemmistö aktiiveista on parikymppisiä tai sitten reiluja kolmikymppisiä, ikähaitari tuo kuitenkin tarpeellista laajempaa näkökulmaa.”

DFG-VK:llä on jokaisessa Saksan osavaltiossa katto-organisaatio ja

Sodanvastustajien Internationaali: AKL:n sisarjärjestöt muissa maissa

WAR RESISTERS' INTERNATIONAL (WRI) on vuonna 1921 perustettu kansainvälinen antimilitaristinen järjestö, jonka jäsenjärjestöjä löytyy ympäri maailmaa – lähes 100 järjestöä yli 35:ssä eri maassa. AKL on WRI:n osasto Suomessa.

Järjestöjen toimintatavat ja -kentät vaihtelevat paljon vaikka kaikkia yhdistääkin tavoite *sotien kaikkien syiden poistamisesta*. Sivari&Totaalissa alkaa juttusarja, joka esittelee WRI:n jäsenjärjestöjä ja niiden toimintaa.

paikallisyhmiä kaikkiaan hiukan toistasataa, jotka kukin vastaavat toiminnastaan melko itsenäisesti toteuttaen mm. keskustelu-, työ- ja nuorisoryhmiä. DFG-VK lanseeraa valtakunnallisia kampanjoita, joita ryhmät toteuttavat. ”Valitettavasti noin kolmannes ei ole kovin aktiivisia toimijoita.” Järjestö julkaisee myös Zivilcourage-lehteä ja tekee rauhanaloitteita erilaisilla foorumeilla. ”Teemme myös yhteistyötä toisten järjestöjen kanssa sopivien teemojen tullen, kuten mm. New Yorkin iskun seuraukset ja Lähi-Idän tilanne”, Brües sanoo jatkaen, ”Pyrimme myös kansainväliseen yhteistyöhön, tuemme tällä hetkellä mm. Itä-Euroopan sekä entisen Jugoslavian alueen totaaleja ja antimilitaristisia järjestöjä. Monien maiden järjestöjen kanssa vaihdamme ajatuksia sähköpostitse, tosin liian harvoin.”

Yhtenä erittäin tärkeänä osana DFG-VK:n toiminnasta on rauhan- ja asevelvollisuuden tukeminen. ”Rauhalle luodaan pohja turvallisuudessa perheympäristössä, samoin kuin kouluissa ja työpaikoilla, joissa konfliktitilanteet ratkaistaan rauhallisesti.” Järjestön materiaali- ja koulutuskeskusta ”Rauhanpolitiikalle ja väkivallattomalle muutokselle” tarjoavat kasvatusmateriaalia, lukuisia luennoitsijoita tilattavaksi sekä monipuolisia kursseja, kuten Siviilirohkeutta bussissa ja junassa, Naiset ja miehet – tie yhteisymmärrykseen, Väkivallaton kommunikointi, Uhkaavan tilanteen kohtaaminen työssä tai Ihmisoikeudet Länsi-Turkissa. ”Väkivallattomiin ratkaisuihin kykenevät ihmiset luovat rauhaa ympärillään, ja muutos heijastuu isompiinkin ympyröihin”, sanoo Brües tiivistäen monen DFG-VK:läisen vakaumuksen. Sosiaalisen turvallisuuden lisääminen

on kuulunut järjestön ohjelmaan jo kauan, tavoitteena on vahvistaa koulutussektoria tavoittamaan yhä lisää ihmisiä.

Tulevaisuus

”Vaikka työemme on monipuolista, saamme äänemme julkisuuteen oikeastaan vain ottaessamme kantaa totaalkieltäytymiseen tai siviilipalvelukseen”, valittaa Brües, ”siksi monilla on yksipuolinen kuva toiminnastamme”. ”Totaalkieltäytymisen on yksi pääteemamme, mutta emme halua leimautua vain sen kautta”. Yhdeksi tulevaisuuden tavoitteeksi hän mainitseekin julkisuuskuvan parantamisen. Tärkein tavoite on kuitenkin aseistariisunnan edistäminen kaikin keinoin, mutta eritoten asevoimat lakkauttamalla. Siihen pyritään kampanjoimalla asevarustelurahojen siirtämisestä hyödyllisempiin kohteisiin sekä yleisen asepalveluksen lopettamisen puolesta. Asia eivät kuitenkaan ole yksinkertaisia.

”Joudumme myös pohtimaan, mistä saada työtä niille, jotka jättävät armeijan sitä supistettaessa, entä mitä hyödyllistä ex-sotatarveteollisuus voisi tuottaa. Emme halua jättää ihmisiä tyhjän päälle”, Brües kertoo ja havahduttaa tajuamaan aseriisuntakysymyksen kokonaisvaltaisuuden. Saksa on työn maana tunnettu, vaan onhan muuallakin havaittu työn tärkeys ihmisen hyvinvoinnille. Käytännöllisiä vaihtoehtoja tarjoamalla Brües toivoo järjestönsä pidettävän myös realistisena keskustelukumppanina. ”Vaikkei se ole aina helppoa, pyrimme ajattelemaan kokonaisuutta unohtamatta omia päämääriämme”.

JARMO LYHTY

Tue antimilitarista työtä – osta AKL:n tuotteita!

Musiikkia

Farewell to Arms III -CD

Uusi, kansainvälinen vaihtoehtomusiikin kokoelma. Mukana yli 20 bändiä mm. JMKE, Oi Polloi, Kontrovers, Section 8, Oheisvasara, Hero Dishonest, Forca Macabra... 2001 - 10 euroa (jäsenhinta 8 euroa).

Krääsää

Antimilitaristiset T-paidat

Katkaistu kivääri ja Suomen leijona, joka katkaisee miekkansa. Valikoima: musta ja viininpun. (kivääri-logo, M-XL), kelt. ja harmaa (leijona-logo, vain XL-XXL kokoja). Selkätaiutuksellisia (molempia logoja, S-XL) valk., pun., vihr., tummansin. ja musta. Ladyfit-malli loppuunmyyty. Tilatessasi Anna vaihtoehtoja, sillä paitafirman vilpin takia koko- ja värivalikoimat ovat puutteellisia. 10 euroa (jäsenhinta 9 euroa)

Katkaistu kivääri -pinssi

Antimilitaristisen liikkeen maailmanlaajuinen tunnus. 2 euroa/kpl.

Rintanapit (Ø 38 mm)

Noin 20 erilaista antimilitaristista aiheetta. Kesän mallistossa 5 uutta. 1 euro/kpl.

Tulossa: Rintanapit (Ø 25 mm)

Uusia ja vanhoja antimilitaristisia aiheita. 1 euro/kpl.

Kangaskasseja

Katkaistu kivääri kuvalla. 3 euroa/kpl

Kirjoja

Katkelmia alistumisesta ja vastarinnasta Viisi artikkelia väkivallattomasta vastarinnasta esimerkkeinä erilaisten ympäristöjen ja tilanteiden kirjosta, jossa väkivallattoman vastarinnan lukuisilla menetelmillä näyttäisi olevan sijansa - ja ehkä myös missä niillä ei näyttäisi olevan. 60 sivua - 1998 - toim. Kaj Raninen - 3 euroa.

Aseistakieltäytyjän maailma

Mitä on pasifismi? Onko väkivalta välttämätöntä? Miksi ja miten kieltäytyä väkivallasta? Mihin sotaan Suomi varautuu? Onko aseettomuus avuttomuutta?... 200 sivua - 1989 - Juha Tuomikoski - 3 euroa.

Nuorisot ja asevelvollisuus

Kansainvälisen Rauhantoimisto (IPB) ja Sodanvastustajien Internationaali (WRI) järjestivät yhteistyössä AKL:n ja Suomen Rauhaliiton kanssa 1985 kansainvälisen symposiumin "Nuorisot ja asevelvollisuus". Kirja sisältää symposiumissa pidetyt esitelmät. 288 sivua - 1988 - toim. Jouko Väänänen, Kimmo Kiljunen - 3 euroa.

Kaikki miehet aseisiin!?

Puheenvuoroja siviilipalveluksesta ja aseistakieltäytymisestä. 100 sivua - 1985 - toim. Tapani Kaakkuriniemi, Jukka Kanerva - 2 euroa

Kurikomppanian kirkonkellot

Toisenlainen tarina jatkosodasta. Kirja seuraa aseistakieltäytyjien matkaa Suomenlennasta Pelson soille. 240 sivua - 1996 - Uolevi Aho - 13 euroa (jäsenhinta 11 euroa).

Antimilitaristinen pamflettisarja

Propagandan takaa

Kolme tanskalaisen rauhantutkija Jan Öbergin tekstiä, joissa analysoidaan, mitä itse asiassa tapahtui Kosovossa keuhällä -99 ja mitä tapahtui sen myötä koko maailmalle. 20 sivua - lokakuu 1999 - Jan Öberg - 1 euro.

Jugoslavian väkivallaton vallankumous

Neljä tanskalaisen rauhantutkija Jan Öbergin tekstiä, joissa analysoidaan Jugoslavian muutosta ja alueen tulevaisuudennäkymiä. 24 sivua - 2001 - Jan Öberg - 1 euro.

Mielipidevangan opas

Opas totaalkieltäytymistä harkitseville. Kattava tietopaketti totaalini oikeusprosessista ja vankilaloista. 32 sivua - 3.painos lokakuu 1999 - toim. Kaj Raninen - 1 euro.

Sodalla on lapsen kasvot

Vihko kertoo lasten käyttämisestä sotilaina eri puolilla maailmaa. Varovaisen arvion mukaan lapsisotilaita on tällä hetkellä maailmassa ainakin 300 000. Alle 18-vuotiaita sotilaita käytetään tällä hetkellä 36 aseellisessa konfliktissa, alle 15-vuotiaita 28:ssä. 16 sivua - toukokuu 1999 - Jarkko Saipio - 1 euro.

Salaisuus, joka vaatii elämän

Mordechai Vanunu vuodatti tietonsa Israelin salaisesta ydinaseohjelmasta englantilaiselle Sunday Times -lehdelle. Hänet kidnapattiin Italiasta ja tuomittiin salaisessa oikeudenkäynnissä 18 vuodeksi vankeuteen. Vihko sisältää neljä tekstiä, jotka kertovat Vanunun tapauksesta ja Israelin salaisesta ydinaseohjelmasta. 24 sivua - syyskuu 1999 - toim. Robert Ryömä, Kaj Raninen - 1 euro.

Tilaukset lähetetään Aseistakieltäytyjäliiton toimistolle. Minimitilauks 4 euroa, jos maksu ei ole tilauksen mukana. Postikulut lisätään hintaan. Sampo 800017-750541. Jäsenhinnat voimassa vain noudettaessa Helsingin toimistolta.

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY

Rauhanasema, Veturitori,
00520 Helsinki
puh. 09-140427, fax 09-147297
akl@aseistakieltaytyjaliitto.fi
http://www.aseistakieltaytyjaliitto.fi

Paikallisosastot:

AKL-Hämeenlinna
PL 31, 13101 Hämeenlinna
akl.hml@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL-Jyväskylä
PL 367, 40101 Jyväskylä
akl.jkl@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL-Pori
c/o Nortamonkatu 3 b 33, 28100 Pori
akl.pori@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL-Rovaniemi
PL 72, 96101 Rovaniemi
akl.roi@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL-Tampere
PL 673, 33100 Tampere
hniemi@cult.tpu.fi

AKL-Tornio
c/o PL 72
96101 Rovaniemi

AKL-Turku
akl.turku@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL-Vaasa
PL 1, 65201 Vaasa
akl.vaasa@aseistakieltaytyjaliitto.fi

Muita yhteystietoja:

AKL:n sähköpostilista
akl-lista@kaapeli.fi
listalle liitytään lähettämällä viesti:
"subscribe akl-lista" osoitteeseen
majordomo@kaapeli.fi

AKL:n siviilipalvelusaiheinen
sähköpostilista, sivari-lista@kaapeli.fi
listalle liitytään lähettämällä viesti:
"subscribe sivari-lista" osoitteeseen
majordomo@kaapeli.fi

War Resisters' International
5 Caledonian Road,
London N1 9DY, Britain
warresisters@gn.apc.org
http://www.gn.apc.org/warresisters

Saajan nimi ja osoite Aseistakieltäytyjäliitto ry. Rauhanasema, Veturitori 3 00520 Helsinki	Nimi	ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY
Tilille nro 800017-750541	Osoite	 Jäsenkortti
Maksajan nimi ja osoite	Syntymävuosi	☐ Varsinainen jäsen (5/10 euroa) ☐ Tukijäsen (20 euroa tai enemmän)
Tililtä nro	Jäsenmaksut	Jäsen _____
Allekirjoitus	alennettu 5 euroa perusjäsen 10 euroa tukijäsen 20 euroa	Jäsenmaksu vuodelle 200_ _____
	euroa	Tilille nro 800017-750541 euroa
		Tililtä nro _____

Liity jäseneksi!

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITON jäseniksi voivat liittyä aseistakieltäytyjien lisäksi kaikki muutkin, jotka kannattavat sen periaatteita. Perusjäsenmaksu on tällä hetkellä 10 euroa, alennettu maksu (palveluksessa oleville sivareille, totaalkieltäytyjille joiden oikeusprosessi on kesken ja kaikille maksuvuonna 22 vuotta tai vähemmän täyttävälle) 5 euroa ja tukijäsenmaksu 120 euroa.

Jäsenmaksuun sisältyy neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Sivari & Totaali -lehti, joka kertoo aseistakieltäytymisestä ja antimilitaristisesta toiminnasta eri puolilla maailmaa.

